

TNO rapport voor
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

"Ik sta graag op het podium"

Het KIDARTS 2.0 meetinstrument over het welzijn van kunstkinderen

TNO innovation
for life

10 februari 2017

› “Ik sta graag op het podium”

Het KIDARTS 2.0 meetinstrument over het welzijn van kunstkinderen

Rapport voor: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum 10 februari 2017

Auteurs S. van der Pal
G. de Lijster
M. de Wolff
S. Verbiest

Projectnummer 060.20429/01.09
Rapportnummer R10161

Contact TNO Sylvia van der Pal
Telefoon 088 8666074
E-mail Sylvia.vanderpal@tno.nl

Gezond Leven
Schipholweg 77-89
2316 ZL LEIDEN
Postbus 3005
2301 DA LEIDEN
www.tno.nl

T 088 866 61 00
infodesk@tno.nl

© 2016 TNO

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Handelsregisternummer27376655

Samenvatting

Om deze meetmethode te kunnen ontwikkelen is allereerst een verkennend onderzoek gedaan naar factoren die een rol spelen bij het welzijn van kunstkinderen. Hiervoor zijn de kinderen zelf, hun ouders en diverse andere stakeholders geraadpleegd. Vervolgens is er een meetmethode ontwikkeld, die, in de vorm van een digitale vragenlijst, als pilot is getest onder 61 kinderen en hun ouders.

De digitale vragenlijst (KIDARTS1.0) bleek binnen de pilottest goed ingevuld te kunnen worden door de kinderen en hun ouders en bleek een goed inzicht te kunnen geven in de belasting van de werkzaamheden en het welzijn van de kinderen verdeeld over de diverse soorten producties. Over het algemeen werd teruggevonden dat bij producties die het meeste tijd en weekenddagen hadden gekost, de kinderen en ouders positiever waren over de begeleiding (mogelijk doordat er meer tijd voor goede begeleiding was) en de kinderen vaker uitgerust waren na een productiedag. De werving voor het invullen van de vragenlijst door kinderen en ouders bleek lastig omdat dit niet via de producentenverenigingen over inspectie kon. De meeste ouders en kinderen vonden het geen probleem om de vragen in de vragenlijst te beantwoorden en vonden het goed dat hiernaar gevraagd werd. De vragenlijsten uit de pilot (KIDARTS1.0) worden in tabel 4a en 4b aangepast naar de uiteindelijke vragenlijst (KIDARTS2.0).

Aan het eind van deze rapportage worden enkele conclusies getrokken uit dit onderzoek en enkele aanbevelingen gegeven voor toekomstig gebruik van KIDARTS2.0.

Inhoudsopgave

Samenvatting	i
1 Achtergrond	1
2 Methoden	2
3 Resultaten	3
3.1 Achtergrond kenmerken kinderen en hun ouders in pilot	3
3.2 Scores welzijn en ervaringen kind en ouders - uitgesplitst naar soort productie.....	5
3.3 Motivatie van kind om mee te doen aan productie	8
3.4 Samenhang vragenlijst en Kwaliteit van Leven gemeten vanuit kind en ouder	8
3.5 Verschillen tussen ouders en kinderen	9
3.6 Samenhang van het aantal dagen met de hoe de kinderen zich voelden.....	9
3.7 Opmerkingen en open vragen kind en ouders	10
4 Conclusies en aanbevelingen	23
5 Dankwoord	27
6 Lijst met referenties en footnotes	28
Bijlage A Lijst met factoren.....	29
Bijlage B Bestaande richtlijnen en aanbevelingen	31
Bijlage C Wervingsbrief pilottest.....	34

1 Achtergrond

Een groeiend aantal kinderen treedt op in tv-, theater- en filmproducties, spreekt stemmen in of werkt mee aan reclames en fotoshoots. Kinderen zijn echter kwetsbaar, en vooral jonge kinderen zijn vaak nog afhankelijk van hun ouders en anderen om voor hen op te komen en hun belangen te behartigen. In het belang van kinderen is het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties opgesteld; in 1995 is dit verdrag ook door Nederland ondertekend [1]. In artikel 32 van het Kinderrechtenverdrag staat dat kinderen geen werk mogen verrichten dat niet goed voor de gezondheid is of waardoor zij niet naar school kunnen. Landen moeten duidelijke afspraken maken over hoe oud een kind moet zijn om betaald werk te mogen verrichten en hoeveel uur een kind per dag of week mag werken. In artikel 31 staat dat een kind recht heeft op rust en vrije tijd.

In verband met het wettelijk verbod op kinderarbeid in Nederland, kunnen producenten van culturele producties voor kinderen een ontheffing van kinderarbeid aanvragen bij de Inspectie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW). In de afgelopen 4 jaar is het aantal producties waarvoor een ontheffing is aangevraagd verdubbeld: van 800 producties in 2012 naar 2.000 producties in 2015 [2]. Het kader voor deze ontheffing staat in de 'Beleidsregel inzake Ontheffing Verbod van Kinderarbeid 2016' (BOVK). In april 2016 is deze beleidsregel ingegaan en is het maximale aantal speeldagen per jaar 24 speeldagen voor kinderen tot en met 12 jaar, waarbij audities niet meer meetellen als speeldag/beurt [3]. Daarnaast zijn er regels over rusttijden en de aanwezigheid van deskundige begeleiding op de set toegevoegd.

Het uitgangspunt van de beleidsregel is een gezonde deelname van kinderen aan de werkzaamheden. In artikel 32 van het Kinderrechtenverdrag staat dat het belangrijk is dat de omstandigheden van kinderarbeid goed gereguleerd worden door de overheid en dat er geen uitbuiting en schade ervaren wordt [1].

Een zoektocht naar verschenen studies en literatuur over de ervaringen van kunstkinderen leverde een overzichtsartikel [4] op, waarin de auteur adviseert om meer onderzoek te doen naar deze kinderen, vooral gezien de sterke toename van kinderen die meewerken aan culturele producties. Daarnaast werden twee adviesboeken voor kunstkinderen en hun ouders gevonden [5,6] en een afstudeerscriptie [7]. Bij de vorige aanpassing van de beleidsregel in 2005 is door Regioplan een onderzoek gedaan, waarbij zij de diverse stakeholders gesproken hebben [8]. Uit de resultaten van dit onderzoek bleek, dat alle stakeholders moeite hadden met de beperking van het aantal speeldagen. De werkgevers in de culturele sector zorgden over het algemeen goed voor de kinderen en namen vaak een speciale kinderbegeleider aan. De ouders zagen vooral positieve kanten aan de werkzaamheden van hun kind en geen achteruitgang in schoolprestaties. De kinderen zelf zien het als hobby en leken geen negatieve werkdruk te ervaren [8].

Nu de regels voor kunstkinderen zijn aangepast, vindt het ministerie van SZW het van belang dat het welzijn van deze kinderen goed gemonitord wordt. Het ministerie van SZW heeft TNO in deze context gevraagd om onderzoek te doen naar een meetmethode die de belasting en belastbaarheid van kunstkinderen kan monitoren.

2 Methoden

Voordat er een meetmethode ontwikkeld kan worden, is inzicht nodig in de factoren die van belang zijn voor het welzijn van kunstkinderen van 7 tot en met 12 jaar. Daarom is een verkennend onderzoek uitgevoerd bij de diverse stakeholders. Vervolgens is de meetmethode ontwikkeld en uitgetest onder een grotere groep kinderen en hun ouders. Het onderzoek bestond uit de volgende 4 fasen:

- > **Fase 1** Het opstellen van een lijst met factoren die van belang zijn voor het welzijn van kunstkinderen vanuit een breed verkennend onderzoek;
- > **Fase 2** Het opstellen van conceptvragenlijsten;
- > **Fase 3** Het pilottesten van de conceptvragenlijsten onder een aantal kinderen van 7-12 jaar en hun ouders;
- > **Fase 4** Het aanpassen van de conceptvragenlijsten en het rapporteren van de resultaten.

Ad 1. Het opstellen van een lijst met factoren die van belang zijn voor het welzijn van kunstkinderen vanuit een breed verkennend onderzoek, bestaande uit:

- > Literatuuronderzoek;
- > Input vanuit TNO-experts over arbeidsbelasting, kwaliteit van leven kinderen en monitors;
- > Exploratie onder stakeholders tijdens klankbordgroepbijeenkomst met negen vertegenwoordigers namens diverse producentenverenigingen, ouders, kinderbegeleiders en arbeidsinspecteurs;
- > Exploratie onder kinderbegeleiders met behulp van drie interviews en een online focusgroep (waar tien kinderbegeleiders op een beveiligd forum gedurende een week kon reageren op enkele onderwerpen over de belastbaarheid van kunstkinderen);
- > Exploratie onder vijf arbeidsinspecteurs met kunstkinderen als aandachtsgebied tijdens een online focusgroep op een beveiligd forum.

Een eerste concept van de lijst met factoren is voorgelegd aan de deelnemers van de bovenstaande twee online focusgroepen en de klankbordgroep. Deze lijst is gebruikt als basis om 8 kunstkinderen en hun ouders thuis te interviewen. Eén kind en ouders hebben de vragenlijst op papier ingevuld en per email retour gestuurd. Ook zijn de werkzaamheden van twee kinderen geobserveerd tijdens twee theaterproducties; één grote productie en één kleinere productie waarbij steeds één kind meespeelde. Deze kinderen en hun ouders zijn kort bevroegd over hun ervaringen.

Ad 2. Het opstellen van concept vragenlijsten: Hierbij is bovengenoemde lijst met factoren als input gebruikt. Om het welzijn van kinderen te meten is de gevalideerde KIDSCREEN-10 gebruikt [9,10].

Ad 3. Het pilottesten van de concept vragenlijsten onder een aantal kinderen en hun ouders. Ouders en kinderen zijn op diverse manieren geworven om de concept digitale vragenlijsten uit te testen. Aan ouders werd vooral gevraagd om vragen te beantwoorden over de hoeveelheid werk en aan kinderen over hoe zij de werkzaamheden ervaren hebben. Aan ouders en kinderen is ook gevraagd wat zij van de opzet van de vragenlijst zelf vonden.

Ad 4. Het aanpassen van de concept vragenlijsten en het rapporteren van de resultaten. In deze rapportage wordt de uiteindelijk aanbevolen meetmethode beschreven en worden adviezen gegeven over het toepassen van deze meetmethode.

3 Resultaten

Fase 1. Het opstellen van een lijst met factoren welzijn van kunstkinderen

Na exploratie onder diverse stakeholders en bestaand onderzoek zijn de factoren die het welzijn van kunstkinderen beïnvloeden ondergebracht in drie algemene categorieën:

1. Weerbaarheid
2. Combinatie werken in een productie en het dagelijkse leven
3. Werkomstandigheden

Elke categorie is vervolgens onderverdeeld in een aantal subcategorieën. De uiteindelijke lijst met factoren die is opgesteld, is te vinden in Bijlage A.

Fase 2: Het opstellen van concept vragenlijsten

De methode voor het opstellen van de concept-vragenlijst, en de methode en ervaringen met de pilottest van deze concept-vragenlijsten staan beschreven in Bijlage B.

Fase 3: Het pilottesten van de concept vragenlijsten onder een aantal kinderen en hun ouders

De methode van de pilot is beschreven in Bijlage B. In de laatste alinea van Bijlage B staan ook de gebruikte statistische testen beschreven.

3.1 Achtergrond kenmerken kinderen en hun ouders in pilot

Na het verspreiden van een wervingsbrief hebben in totaal 127 kunstkinderen en hun ouders via email hun interesse getoond voor deelname aan het onderzoek. Nadat de geïnteresseerden meer informatie over het onderzoek hadden ontvangen en een toestemmingsformulier, gaven 15 ouders aan dat hun kind te oud was of dat zij niet meer wensten deel te nemen (zie Bijlage B voor meer informatie over de uitval). In totaal hebben 63 kinderen en 66 ouders de vragenlijst ingevuld. Uiteindelijk zijn de gegevens van 61 ouder-kind paren meegenomen in de analyses, omdat twee ouders en vijf kinderen de vragenlijst niet ingevuld hebben. De achtergrondkenmerken van deze 61 kinderen en hun ouders staan weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Achtergrondkenmerken deelnemers pilottest (61 kind-ouderparen)

Achtergrondkenmerk	Categorie	Aantal (percentage)
Geslacht	Meisje	36 (59%)
	Jongen	25 (41%)
Leeftijd	7 jaar	3 (5%)
	8 jaar	11 (18%)
	9 jaar	13 (21%)
	10 jaar	9 (15%)
	11 jaar	9 (15%)
	12 jaar	9 (15%)
	13 jaar	7 (12%)
	Soort productie (aangegeven door kind*)	Film
TV-serie/show (reclames meegeteld)		18 (30%)
Musical		14 (21%)
Theater/toneelvoorstelling		9 (15%)
Voice-over (stem inspreken)		0
Foto shoot		6 (8%)
Anders (1x hoorspel)		1 (2%)
Welke rol had je?	Hoofdrol	16 (26%)
	Bijrol	41 (67%)
	Figurant	4 (7%)

* Er waren 3 kinderen die een andere productie hebben aangegeven dan hun ouders: 1x kind musical & ouder voice-over; 1x kind fotoshoot & ouder tv; 1x kind film & ouder tv. In de tabel staan de antwoorden van de kinderen weergegeven.

Uit Tabel 1 blijkt dat bijna 60% van de vragenlijsten ingevuld is door meisjes. De vraag is of kunstkinderen ook vaker meisjes zijn. Dit zou nagezocht kunnen worden bij de Inspectie, maar was niet te achterhalen in het bestand dat TNO van de Inspectie ontvangen heeft. Kinderen van 13 jaar mochten beperkt meedoen, omdat ouders bijvoorbeeld aangaven dat het kind net 13 geworden was en de productie liep toen het kind nog 12 jaar oud was. In dit rapport is bij de verdeling over producties steeds uitgegaan van de laatste productie zoals aangegeven door het kind, echter 3 ouders hebben mogelijk een andere productie in gedachten gehad (zie voetnoot onder Tabel 1). Bij toekomstige toepassing van de vragenlijst dienen ouders en kinderen onderling af te spreken voor welke productie zij de vragen in de vragenlijst beantwoorden.

Op de vraag 'Door wie wordt de oudervragenlijst ingevuld' blijkt dat 85% door de moeder is ingevuld, 7% door de vader en 8% door ouders samen.

De meeste vragenlijsten hebben betrekking op producties die al zijn afgerond (62%; van 1 tot 26 weken geleden, driemaal langer dan 20 weken geleden). Verder is 3% van de producties net gestart, 20% zit middenin een productie en 15% zit aan het eind van de productie. Iets meer dan de helft van de producties heeft meer dan 2 maanden, maar minder dan een jaar geduurd (53%), 38% heeft minder dan een week geduurd, 8% meer dan een week, maar minder dan 2 maanden en 2% van de producties heeft langer dan een jaar geduurd.

3.2 Scores welzijn en ervaringen kind en ouders - uitgesplitst naar soort productie

Tabel 2a en 2b laten de antwoorden van ouders en kinderen zien op de diverse vragen voor de totale groep en verdeeld over de soorten producties. Er worden significante verschillen tussen producties gevonden op het gebied van het aantal speeldagen, het aantal repetitiedagen en het aantal dagen met werkzaamheden in het weekend en in de avond, waarbij musicals de meeste dagen kosten. Ouders van kinderen die in musicals meespelen geven ook significant vaker aan dat hun kind last had van negatieve reacties in de media. De 'musical-kinderen' geven zelf significant vaker aan dan kinderen van andere producties, dat zij de dag na de productiedag uitgerust zijn en dat zij bij iemand terecht konden met vragen. Overal het algemeen wordt een patroon gezien dat bij producties die meer dagen kosten, ouders en kinderen tevredener zijn over de begeleiding en een goede kwaliteit van leven en ervaring van de kinderen rapporteren, dan de ouder-kind paren van andere producties. Hoewel de totale groep voldoende kinderen bevat om iets kunnen te zeggen over een vermindering in welzijn van de totale groep en de verdeling over de soorten producties goed lijkt, is het aantal ouder-kindparen binnen de productiesoorten mogelijk echter te klein om significante verschillen tussen productiesoorten te kunnen aantonen.

Tabel 2a: Ouder-vragenlijsten: Scores op diverse onderwerpen, uitgesplitst naar productie: gemiddelde (standaard deviatie).

Vraag ouder-vragenlijst (zie tabel 4a)	Hele groep*	Film (n=12)	TV (n=20)	Musical (n=13)	Toneel (n=9)	Fotoshoot (n=5)	Voice-over (n=1)	Sign. verschil
Aantal speeldagen	9,0 (10,0)	6,0 (7,9)	4,6 (6,0)	18,6 (12,5)	13,2 (6,3)	1,0 (0,0)	20,0 (-)	Ja, p<.001
Aantal repetitiedagen	5,6 (8,1)	1,3 (1,2)	3,1 (4,7)	12,1 (9,1)	11,7 (11,6)	0,0 (0,0)	0,0 (-)	Ja, p<.001
(% repetitiedagen t.o.v. speeldagen)	62%	22%	67%	65%	89%	0%	0%	
Reistijd voor de productie (uren)	2,6 (1,0)	2,4 (1,0)	2,7 (1,0)	2,5 (1,0)	2,8 (1,1)	2,2 (0,8)	2,0 (-)	Nee
Aantal schooldagen gemist	4,1 (3,6)	4,4 (5,0)	4,0 (3,5)	3,9 (3,7)	4,2 (2,5)	-	-	Nee
(% schooldag gemist t.o.v. totaal dagen ¹)	28%	60%	52%	13%	17%	0%	0%	
Aantal dagen in het weekend	5,1 (6,6)	1,8 (1,9)	2,1 (2,8)	14,0 (7,8)	7,1 (5,0)	0,4 (0,5)	2,0 (-)	Ja, p<.001
(% weekenddagen t.o.v. totaal dagen ¹)	35%	25%	27%	46%	29%	40%	10%	
Aantal ochtenden voor 9.00 uur	1,1 (3,5)	3,3 (4,9)	1,3 (4,5)	0,0 (0,0)	0,0 (0,0)	0,0 (0,0)	0,0 (-)	Nee
(% ochtenden t.o.v. totaal dagen ¹)	8%	45%	17%	0%	0%	0%	0%	
Aantal avonden na 21.00 uur	4,3 (8,5)	0,3 (0,7)	0,3 (0,7)	11,1 (13,2)	12,2 (7,6)	0,0 (0,0)	0,0 (-)	Ja, p<.001
(% avonden t.o.v. totaal dagen ¹)	29%	4%	4%	36%	49%	0%	0%	
KvL-score (van kind zoals door ouders gezien) Rasch ²	55,6 (8,6)	55,3 (6,4)	54,2 (6,8)	60,2 (12,1)	56,5 (10,1)	50,8 (4,4)	51,4 (-)	Nee
KvL-score (van kind zoals door ouders gezien) som ³	43,4 (3,5)	43,6 (3,2)	43,0 (3,2)	44,8 (3,8)	43,4 (4,7)	41,4 (2,8)	42,0 (-)	Nee
Ouders tevreden over begeleiding kind (1-5) ⁴	4,6 (0,8)	4,3 (1,1)	4,6 (0,9)	4,9 (0,3)	4,7 (0,5)	4,4 (0,9)	5,0 (-)	Nee
Tevreden over informatie tevoren gekregen (1-5)	4,4 (0,9)	4,3 (0,9)	4,3 (1,0)	4,4 (1,2)	4,6 (0,7)	4,8 (0,4)	5,0 (-)	Nee
Voelde kind zich goed aan einde productiedag (1-5)	4,5 (0,6)	4,4 (0,7)	4,5 (0,7)	4,5 (0,5)	4,6 (0,5)	4,4 (0,9)	4,0 (-)	Nee
Voelde kind zich dag ná productiedag uitgerust? (1-5)	4,1 (0,8)	3,9 (1,1)	4,0 (0,6)	4,2 (0,8)	3,9 (0,8)	4,4 (0,9)	4,0 (-)	Nee
Heeft kind last gehad van negatieve reacties media (1-5)	1,1 (0,3)	1,0 (0,0)	1,1 (0,3)	1,2 (0,4)	1,0 (0,0)	1,2 (0,4)	2,0 (-)	Ja, p=.04
Moeilijke of belastende werkzaamheden (1-5)	1,1 (0,3)	1,1 (0,3)	1,2 (0,4)	1,0 (0,0)	1,0 (0,0)	1,0 (0,0)	1,0 (-)	Nee

1. Totaaldagen is het aantal speeldagen plus het aantal repetitiedagen.
  2. De RASCH KvL-score (KvL=Kwaliteit van Leven) op de KIDSCREEN-10 is een score die uit de 10 vragen samengesteld is en naast de verdeling van Europese scores gelegd is waarbij een score van 50 gemiddeld is voor Europese ouders. Een hogere waarde betekent een betere kwaliteit van leven (hoger gevoel van welzijn).
  3. De SOM KvL-score is een optelling van alle tien de antwoordscores bij elkaar, en loopt van 10-50.
  4. Komt overeen met de vragen en antwoorden zoals weergegeven in tabel 4a: bij alle vragen geldt: 1=helemaal niet 5=helemaal wel.
- * Hele groep gaat om 61 kind-ouder-koppels maar 1 kind heeft een hoorspel gedaan dus kon niet in een productie onderverdeeld worden.

Tabel 2b: Kind-vragenlijsten: Scores op diverse onderwerpen, uitgesplitst naar productie: gemiddelde (standaard deviatie).

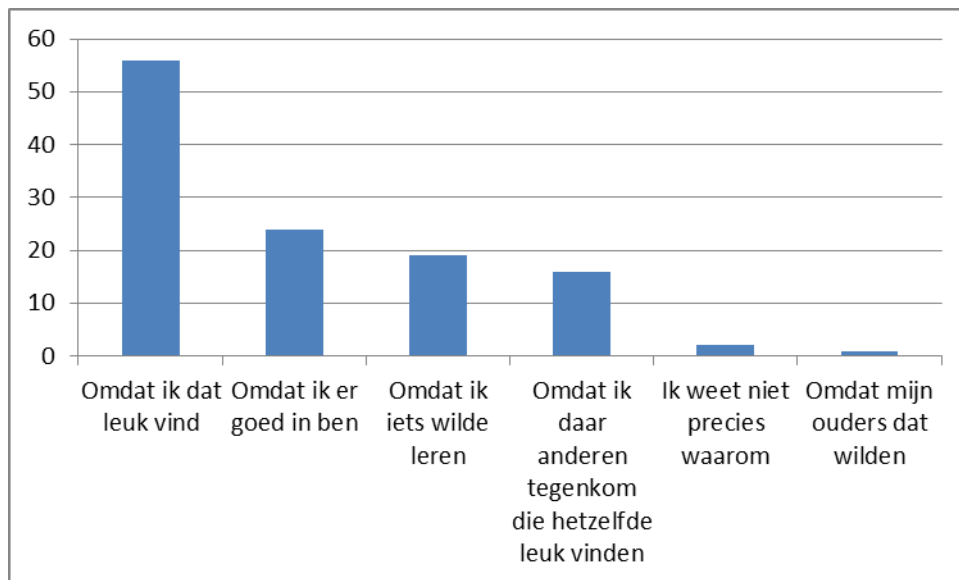
Vraag kind-vragenlijst (zie tabel 4b)	Hele groep*	Film (n=13)	TV (n=18)	Musical (n=14)	Toneel (n=9)	Foto-shoot (n=6)	Sign. verschil
KvL-score (kind over eigen kwaliteit van leven) Rasch ¹	56,9 (8,9)	56,9 (10,3)	55,9 (6,8)	58,5 (11,1)	58,0 (6,1)	51,9 (8,5)	Nee
KvL-score (kind over eigen kwaliteit van leven) som ²	43,9 (3,8)	43,7 (3,9)	43,8 (3,2)	44,2 (4,2)	44,9 (4,7)	41,3 (5,6)	Nee
Tevreden over begeleiding? (1-5) ³	4,9 (0,4)	4,7 (0,6)	4,9 (0,2)	4,9 (0,4)	5,0 (0,0)	4,8 (0,4)	Nee
Tevreden over informatie vooraf? (1-5)	4,6 (0,7)	4,4 (1,0)	4,7 (0,5)	4,8 (0,6)	4,7 (0,5)	4,3 (0,8)	Nee
Hoe voelde je je aan het einde van productiedag (1-5)	4,6 (0,7)	4,5 (0,7)	4,7 (0,6)	4,6 (0,8)	4,4 (0,9)	4,5 (0,8)	Nee
Voelde je je de dag ná een productiedag uitgerust? (1-5)	4,0 (0,8)	3,8 (0,9)	4,2 (0,6)	4,4 (0,6)	3,7 (1,0)	3,5 (0,5)	Ja, p=.04
Tussendoor goed uitrusten tijdens productiedag? (1-5)	4,1 (0,7)	3,9 (0,6)	4,3 (0,8)	4,3 (0,6)	4,2 (0,7)	3,7 (0,5)	Nee
Tevreden over wat je moest doen tijdens productie? (1-5)	4,6 (0,8)	4,6 (0,5)	4,4 (1,2)	5,0 (0,0)	4,7 (0,7)	4,5 (0,5)	Nee
Kon je bij iemand terecht met vragen of als er iets was? (1-5)	4,7 (0,7)	4,5 (1,0)	4,8 (0,4)	5,0 (0,0)	4,9 (0,3)	4,0 (1,3)	Ja, p=.03
Als iemand iets vervelends doet, kun je dat dan tegen hem/haar zeggen? (1-5)	4,0 (0,9)	3,9 (1,0)	4,1 (1,0)	4,3 (0,7)	3,9 (0,8)	3,7 (1,0)	Nee
Vond kritiek tijdens de productie niet vervelend (1-5)	3,5 (1,1)	3,9 (1,1)	3,3 (1,2)	3,4 (1,2)	3,6 (0,9)	3,2 (1,2)	Nee
Wel eens (spier)pijn tijdens een productie dag? (1-5)	1,4 (0,7)	1,5 (0,9)	1,4 (0,9)	1,4 (0,6)	1,2 (0,4)	1,0 (0,0)	Nee
Geef je het snel op als het lastig wordt? (1-5)	1,5 (0,7)	1,8 (0,8)	1,7 (0,8)	1,3 (0,6)	1,1 (0,3)	1,8 (0,4)	Nee
Voldoende eten/drinken? (1-5)	4,5 (0,6)	4,3 (0,8)	4,7 (0,6)	4,5 (0,7)	4,7 (0,5)	4,2 (0,8)	Nee
Moest je vaak wachten? (1-5)	2,1 (1,0)	2,2 (1,1)	2,3 (1,0)	1,9 (0,9)	1,6 (0,7)	2,5 (0,8)	Nee

1. De RASCH KvL-score (KvL=Kwaliteit van Leven) op de KIDSCREEN-10 is een score die uit de 10 vragen samengesteld is en naast de verdeling van Europese scores gelegd is waarbij een score van 50 gemiddeld is. Bij een recent onderzoek bij Nederlandse kinderen uit groep 7/8 was de gemiddelde score op de KIDSCREEN-10 door kinderen 56,2 [12]. Een hogere waarde betekent een betere kwaliteit van leven (hoger gevoel van welzijn).
2. De SOM KvL-score is een optelling van alle tien de antwoordscores bij elkaar, en loopt van 10-50.
3. Komt overeen met de vragen en antwoorden zoals weergegeven in tabel 4b; bij alle vragen geldt: 1=helemaal niet 5=helemaal wel.

* Hele groep gaat om 61 kind-ouder-koppels maar 1 kind heeft een hoorspel gedaan dus kon niet in een productie onderverdeeld worden.

3.3 Motivatie van kind om mee te doen aan productie

Uit Figuur 1 blijkt, dat de meeste kinderen aan de productie meededen, omdat ze dit leuk vinden, vinden dat ze er goed in zijn, omdat ze iets wilden leren, of omdat ze anderen tegenkomen die hetzelfde als zij leuk vinden. Slechts een enkeling weet niet precies waarom ze meedoen of doen mee omdat ouders dat wilden.

Figuur 1: Motivatie van kind om mee te doen aan productie (aantal kinderen dat antwoord invult)

3.4 Samenhang vragenlijst en Kwaliteit van Leven gemeten vanuit kind en ouder

Op basis van de kind-vragenlijsten vinden we voor vijf kind-vragen een significante samenhang met de kwaliteit van leven van het kind (zoals gerapporteerd door het kind zelf):

- > tevreden over hoe mensen het kind begeleid hebben ($r^*=0.26$, $p=.045$);
- > of het kind tussendoor goed kon uitrusten ($r^*=0.27$, $p=.03$);
- > hoe het kind zich aan het einde van een productiedag voelde ($r^*=0.28$, $p=.03$);
- > of het kind het snel opgeeft als het lastig wordt ($r^*=-0.32$, $p=.01$);
- > of het kind het kan zeggen als iemand iets doet dat hij vervelend vindt ($r^*=0.40$, $p=.001$).

Op basis van de ouder-vragenlijsten, vinden we voor drie ouder-vragen een significante samenhang met de kwaliteit van leven van het kind (zoals gerapporteerd door de ouders):

- > het aantal speeldagen bij deze productie ($r^*=0.29$, $p=.02$);
- > hoe tevreden ouders zijn over de begeleiding ($r^*=0.36$, $p=.005$);
- > hoe goed voelde het kind zich aan het eind van een productiedag ($r^*=0.26$, $p=.04$);
- > hoe uitgerust het kind zich voelde de dag na een productiedag ($r^*=0.28$, $p=.03$).

*. De r-score is de correlatie-score; deze score loopt van -1 (sterke samenhang: hoe hoger het een, hoe lager het ander) tot +1 (sterke samenhang: hoe hoger het een, hoe hoger ook het ander). Een score die dichterbij de 0 komt laat zien dat er bijna geen samenhang is.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat een hogere Kwaliteit van Leven score samenhangt met dat het kind zich beter / meer uitgerust voelde na een productiedag, een hogere weerbaarheid van het kind, een betere ervaren begeleiding en met producties met meer speeldagen. Het laatste laat mogelijk zien dat bij langere producties er mogelijk meer tijd is om de begeleiding goed te regelen en om gewend te raken aan de werkzaamheden en een routine of band op te bouwen. Concluderend lijkt het voor het welzijn van kunstkinderen van belang dat de begeleiding goed is en dat er weerbare kinderen meedoen.

3.5 Verschillen tussen ouders en kinderen

Tabel 3 toont de verschillen tussen de beoordeling van ouders over de kwaliteit van leven van de kinderen, tevredenheid over begeleiding en informatie en hoe het kind zich voelde en hoe uitgerust het kind was na een productiedag. Van de vier getoetste gepaarde verschillen bleek er één verschil significant: de ouders waren significant minder tevreden dan de kinderen over de begeleiding tijdens de productie ($p=0.010$). De totaalscores voor Kwaliteit van Leven leken iets hoger bij de kinderen, wat vaker gezien wordt bij andere onderzoeken, maar deze verschillen zijn niet significant.

Tabel 3: Verschillen tussen ouders en kinderen; gemiddelde (standaard deviatie)

Vraag	Ouders Gem (SD)	Kinderen Gem (SD)	Sign. verschil
KvL totaal score (Rasch)	55,6 (+/-8,6)	56,9 (+/-8,9)	Nee
KvL totaal score (SOM) ^	43,4 (+/-3,5)	43,9 (+/-3,8)	Nee
Tevredenheid begeleiding	4,6 (+/-0,8)	4,9 (+/-0,4)	$p=0,01$
Tevredenheid informatie	4,4 (+/-0,9)	4,6 (+/-0,7)	Nee
Voelde kind zich goed aan het einde van de dag?	4,5 (+/-0,6)	4,6 (+/-0,7)	Nee
Was kind uitgerust de dag erna?	4,1 (+/-0,8)	4,0 (+/-0,8)	Nee

^ SOM score is de score van de 10 KIDSCREEN-10 items simpelweg bij elkaar opgeteld (in plaats van het Rasch model waarbij de scores langs de normaal verdeling van normscores in Europa gelegd worden).

3.6 Samenhang van het aantal dagen met de hoe de kinderen zich voelden

Op verzoek van de klankbordgroep is extra gekeken naar de samenhang van de vragen hoe het kind zich voelde aan het eind van de productiedag en hoe uitgerust het kind was de dag erna in relatie tot het aantal speeldagen, weekenddagen etc. Er werden geen significante samenhangen gevonden. De vraag is of het uitvragen van het aantal dagen de belasting meet. Het aantal speeldagen of weekenddagen kan immers ook aangeven dat er meer tijd was om het kind te begeleiden of er rekening gehouden werd met de schooldagen van het kind. Daarom is besloten om extra vragen over het aantal dagen in één week en de ervaren tijdsdruk toe te voegen aan de KIDARTS.

3.7 Opmerkingen en open vragen kind en ouders

Aan de kinderen is gevraagd wat zij het leukst en het minst leuk aan de productie vonden; daarnaast was er aan het einde van de vragenlijst nog ruimte voor opmerkingen.

Het minst leuk vonden kinderen: niets (ze vonden alles eigenlijk leuk), dat het afgelopen was / het afscheid ("dat het te snel voorbij was"), het lange wachten, dat zij beperkt speeldagen krijgen door de regels. Ook opmerkingen als 'vroeg opstaan', 'door de modder', 'dat ik eruit geknipt ben' en 'kou' werden genoemd.

Het leukst vonden kinderen: plezier, gezelligheid, nieuwe/leuke mensen ontmoeten en iets doen wat ze leuk vinden / willen worden ("ik wil later actrice worden"). Een van de deelnemers omschrijft: "Ik vind het fijn om te doen, ik sta graag op het podium, en met de andere kinderen en grote mensen vind ik het ook leuk, want het is altijd gezellig." Ook opmerkingen als 'ik mocht in de achtbaan' en 'ik mocht klimmen' werden genoemd.

Bij de opmerkingen herhalen de kinderen vooral wat zij zo leuk of niet leuk vinden aan hun deelname aan de productie (zoals hierboven beschreven) en dat ze het leuk vonden om de vragenlijst in te vullen / mee te doen aan het onderzoek.

Aan de ouders is gevraagd welk positief en welk negatief effect het meedoen aan de productie op hun kind heeft gehad, of de productie hun kind heeft opgeleverd wat hij/zij verwacht had. Daarnaast was er aan het einde van de vragenlijst ruimte voor opmerkingen.

Ouders zien als positieve effecten vooral: het plezier, meer zelfvertrouwen/zelfverzekerd, leerszaam en persoonlijke groei van hun kind.

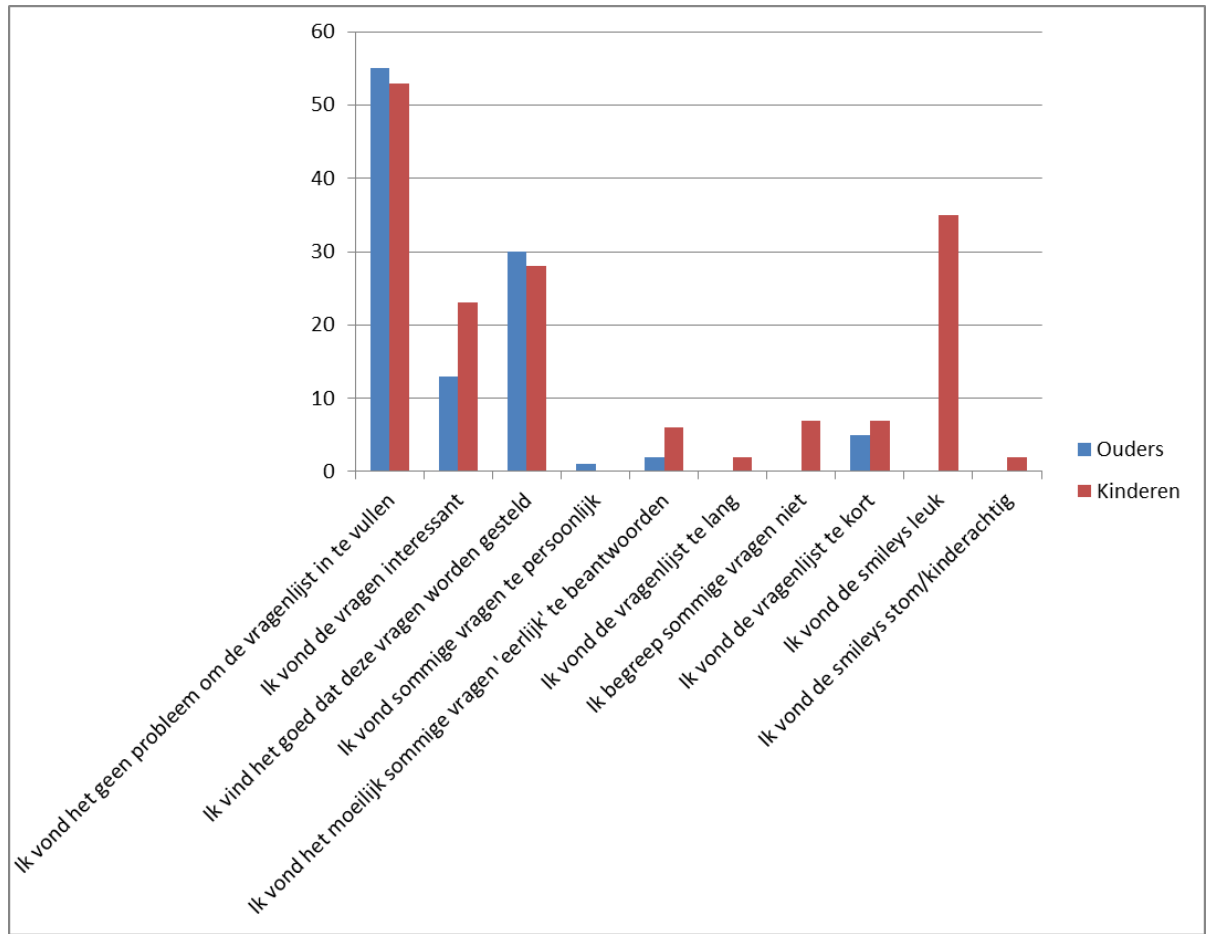
De meeste ouders geven aan dat zij geen negatieve effecten zien. Als zij deze wel benoemen, is het vooral: het wachten, dat de dagen soms lang en zwaar zijn, het soms spannend is, dat hun kind soms moe is, soms teveel mee bezig, soms teleurgesteld is, soms teveel druk ervaart en verminderde schoolprestaties laat zien. Een van de deelnemers zegt: "Ze was wat moe, maar dat weegt niet op tegen positief!".

De meeste ouders geven aan dat de productie heeft opgeleverd wat hun kind ervan verwacht had, soms zelfs leuker dan verwacht en dat het voor het kind vooral veel plezier opgeleverd heeft. Twee ouders geven aan dat de productie het kind niet heeft opgeleverd wat hij/zij ervan verwacht had, omdat "duurde veel te lang" en omdat de scene eruit geknipt is.

Bij de algemene opmerkingen geven ouders wat meer toelichting op de eerdere vragen dan de kinderen. Verder hebben ouders vooral opmerkingen over het aantal speelbeurten en de regels. Bijvoorbeeld over de nieuwe regel waarbij geteld wordt vanaf de geboortedag, over de tijdbelasting (waardoor er minder tijd is om te eten en voor groepsbinding) en de lange dagen door de reistijd. Sommige ouders hebben het idee dat de speeldagen en regels een negatief effect hebben op hun kind. Daarnaast geven ouders aan, dat de kinderen soms onder tijdsdruk gezet worden, dat er niet altijd kinderbegeleiders zijn en dat producenten niet altijd het belang van het kind voorop stellen. De opmerkingen over de vragenlijst zelf worden in het volgende hoofdstuk beschreven.

Fase 4: Het aanpassen van de concept vragenlijsten en het rapporteren van de resultaten

De ouders en kinderen zijn ook gevraagd om hun oordeel te geven over de vragenlijst. Figuur 2 laat de antwoorden zien van ouders en kinderen op de vragen over de vragenlijst. Het blijkt dat zowel ouders als kinderen het over het algemeen geen probleem vonden om de vragenlijst in te vullen, de vragen interessant vonden en het goed vonden dat deze vragen werden gesteld. Ook vonden zowel ouders als kinderen de vragenlijst eerder te kort dan te lang en slechts een enkele ouder vond de vragen te persoonlijk. De meeste kinderen vonden de smileys bij de antwoorden leuk en niet stom/ kinderachtig.

Figuur 2: Vragen over de vragenlijst (aantal per antwoord)

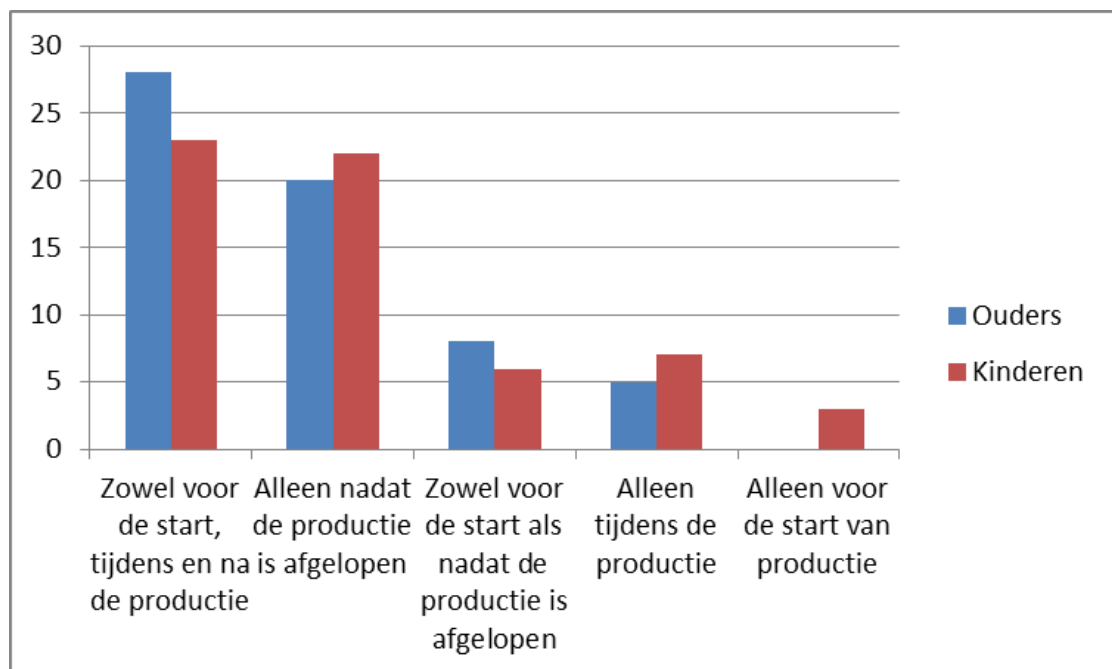
Bij de opmerkingen en de vraag welke vraag lastig was, werden de volgende opmerkingen gegeven:

De kinderen merkten vooral op, dat “reclames” bij ‘soort producties – tv’ toegevoegd zou moeten worden, dat het lastig is om hoofdrol/bijrol in te vullen, omdat je soms een grote bijrol hebt, en dat zij graag soms een opmerking toevoegen waarom ze iets vinden. Een derde (33%) van de kinderen heeft hulp gehad van vader/moeder bij het invullen van de vragenlijst.

De ouders gaven aan dat zij het lastig vinden om te beoordelen hoe een kind zich voelde. Tabel 3 laat echter zien, dat ouders hierover wel hetzelfde oordelen als hun kind. Ouders lijken kritischer over de begeleiding en ook in de open opmerkingen, het is dus verhelderend om bepaalde zaken bij ouders na te vragen. Ouders vinden het lastig dat de vragen over de laatste productie gaan, ze hebben liever dat het in het algemeen over de producties gaat waar hun kind aan deelgenomen heeft, omdat de laatste productie soms maar 1 dag betreft. Echter, om een goede vergelijking te kunnen maken is het van belang om te weten om welke productie het gaat. Het zou wel kunnen dat de vragenlijst over de langste productie in de laatste 3 maanden gaat, maar dit maakt het wel ingewikkeld voor ouders. Ook is het belangrijk dat kinderen en ouders dezelfde productie voor ogen hebben bij het invullen van de vragenlijst. Een ouder geeft aan vragen te missen over de beperkingen in tijd, waardoor er soms haast is en minder tijd voor groepsvorming en om te genieten van de hobby. De kinderen geven juist aan vaak te moeten wachten. Een andere ouder geeft aan een vraag te missen over het aantal uren op de set en het aantal uren aaneengesloten thuis tussendoor.

Ook geven meerdere ouders aan dat ze bij diverse vragen een open veld misten waarbij ze hun antwoord konden toelichten/nuanceren. Een ouder schrijft: "Ik had bij sommige vragen graag gezien dat er een mogelijkheid was om het antwoord toe te lichten. Nu lijken dingen soms wat zwart wit. Bijvoorbeeld: bent u tevreden over de begeleiding en wat zou beter kunnen?"

Ook zijn de kinderen en hun ouders gevraagd op welk moment een dergelijke vragenlijst afgenomen zou moeten worden. Figuur 3 laat zien dat de deelnemers vinden dat het beste kan plaatsvinden voor, tijdens en na de productie of alleen na de productie.

Figuur 3: Voorkeur moment afname vragenlijst (aantal per antwoord)

Bruikbaarheid KIDSCREEN-10:

De KIDSCREEN-10 is een Europese gevalideerde vragenlijst die met tien korte vragen de Kwaliteit van Leven van kinderen meet. De KIDSCREEN10-score maakte goed onderscheid tussen producties (zie ook alinea 3.4 voor samenhang tussen Kwaliteit van Leven score en het gevoel van de kinderen na een productiedag). Zowel ouders als kinderen leken geen problemen te hebben om deze vragenlijst in te vullen. De betrouwbaarheid van de KIDSCREEN-10 schaalscore is .74 voor de kindscore en .77 voor de ouder-score. Wanneer het ministerie, producenten of derden in de toekomst de KIDSCREEN-10 vragenlijst willen afnemen, dan kunnen zij de resultaten van de antwoorden op de 10 vragen optellen en vergelijken met de scores die in dit rapport gevonden zijn en gerapporteerd in Tabel 3. Het gaat om:

- > Kindscore: gemiddeld=43,9, SD=3,8: Gemiddelde +/- 1SD = score tussen 40,1 en 47,7
- > Ouderscore: gemiddeld=43,4, SD=3,5: Gemiddelde +/- 1SD= score tussen 39,9 en 46,9

Tabellen 4a en 4b geven een overzicht van de vragen uit het meetinstrument zoals gebruikt tijdens de pilot (1.0) en de vragenlijst zoals hij aangepast in de toekomst gebruikt zou kunnen worden, en zoals besproken met de klankbordgroep; KIDARTS 2.0.

Tabel 4a: Vragenlijst voor ouders: van meetinstrument KIDARTS 1.0 naar KIDARTS 2.0

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meetinstrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
1/ Welk codewoord heeft u met uw kind afgesproken? (...)	Koppeling werkt en is een mogelijkheid, maar wellicht andere koppeling kind-ouders overwegen.	Kan, maar het is mogelijk beter om vragenlijsten samen te voegen in 1.
2/ Door wie wordt deze vragenlijst ingevuld? ☐ Moeder/ verzorgster, ☐ Vader/verzorger, ☐ Moeder/verzorgster en vader/verzorger samen ☐ Anders, namelijk ...	Goed om te vragen om te kunnen nagaan wie de vragenlijst beantwoordt.	Vraag zoals gesteld overnemen
3/ Hoe oud is uw kind? Mijn kind is: 6/7/8/9/10/11/12/13 jaar	Was voor pilot van belang omdat steekproef kinderen 7-12 omdat deze groep andere regels heeft. Leeftijd altijd meenemen want heeft grote invloed.	Vraag zoals gesteld overnemen
4/ Is uw kind een jongen of een meisje? Mijn kind is een: Jongen/Meisje	Geen opmerkingen	Vraag zoals gesteld overnemen
Nu volgt een aantal vragen over hoe u denkt dat uw kind zich in de afgelopen week heeft gevoeld.	Instructie: overgenomen van KIDSCREEN-10	Vraag zoals gesteld overnemen
5/ Heeft uw kind zich fit en gezond gevoeld? ☐ Helemaal niet ☐ Bijna niet ☐ Gemiddeld ☐ Nogal ☐ Helemaal wel	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
6/ Heeft uw kind zich vol energie gevoeld? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
7/ Heeft uw kind zich verdrietig gevoeld? ☐ Altijd ☐ Redelijk vaak ☐ Soms ☐ Bijna nooit ☐ Nooit	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
8/ Heeft uw kind zich eenzaam gevoeld? ☐ Altijd ☐ Redelijk vaak ☐ Soms ☐ Bijna nooit ☐ Nooit eenzaam	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
9/ Heeft uw kind voldoende tijd voor zichzelf gehad? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
10/ Heeft uw kind de dingen kunnen doen die hij/zij wil in zijn/haar vrije tijd? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meetinstrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
11/ Heeft uw kind het gevoel gehad eerlijk behandeld te worden door zijn/haar ouders? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
12/ Heeft uw kind plezier gehad met zijn/haar vrienden? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
13/ Is het goed gegaan op school? ☐ Helemaal niet ☐ Bijna niet ☐ Gemiddeld ☐ Nogal ☐ Helemaal wel	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
14/ Heeft uw kind goed kunnen opletten? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
15/ In het algemeen, hoe zou uw kind zijn/haar gezondheid beoordelen? ☐ Slecht ☐ Redelijk ☐ Goed ☐ Erg goed ☐ Heel erg goed	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
Over de laatste productie. Hieronder volgt een aantal vragen over de laatste productie waaraan uw kind heeft meegedaan.	Instructie om nieuwe vragen aan te kondigen. Enkele ouders hadden moeite met de laatste productie omdat dit maar één dag betrof. Het belangrijkste is dat ouder en kind het over dezelfde productie hebben.	“Hieronder volgt een aantal vragen over de productie. Denk hierbij aan de productie die u en uw kind hebben afgesproken voor het invullen van de vragenlijst.”
16/ Wat was/is de laatste productie waaraan uw kind heeft meegedaan, of waar uw kind nu aan meedoet? ☐ Een film ☐ Een televisieserie/show ☐ Een musical ☐ Een theater/toneel voorstelling ☐ Voice-over (inspreken van stemmen) ☐ Een foto-shoot ☐ Anders, namelijk: ...	Ouders konden ‘reclame’ niet kwijt. Niet altijd hetzelfde ingevuld als kind. Wel van belang omdat de rest van de vragen over de laatste productie gaan. Advies: deel samen invullen, deel kind, deel ouders.	Antwoordcategorieën aanpassen: ☐ Een film ☐ Een tv-productie ☐ Een reclame ☐ Een musical ☐ Een theater/toneel voorstelling ☐ Etc.
17/ Is de productie net gestart, middenin of aan het eind? Of is de productie al afgelopen? ☐ Net gestart ☐ Middenin ☐ Aan het eind ☐ Al afgelopen, namelijk .. weken geleden	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende informatie over context.	Vraag zoals gesteld overnemen
18/ Welke rol had uw kind in deze productie? ☐ Mijn kind had de hoofdrol ☐ Mijn kind had een bijrol ☐ Mijn kind was figurant ☐ Anders, namelijk: ...	Hier wordt niet altijd hetzelfde ingevuld als kind en kinderen vinden deze vraag lastig om in te vullen. Aanbeveling is om de vraag alleen aan ouders te stellen.	Vraag zoals gesteld overnemen

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meetinstrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
19/ Hoe lang zal de productie in totaal duren, of heeft de productie geduurd? Dus hoeveel tijd zit er tussen de eerste en de laatste dag van de productie? ☐ Minder dan een week, namelijk ... dagen ☐ Minder dan 2 maanden, namelijk ... weken ☐ Minder dan een jaar, namelijk ... maanden ☐ Meer dan een jaar, namelijk ... jaar	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende informatie over context.	Vraag zoals gesteld overnemen
20/ Hoeveel speeldagen heeft uw kind in totaal aan deze productie meegedaan (alleen optredens, opnamedagen, of foto-shoots) bij elkaar opgeteld)? ..	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende informatie over de context en er is een samenhang gevonden met KvL score.	Vraag zoals gesteld overnemen
21/ Hoeveel dagen moest uw kind verder, naast de bovenstaande speeldagen, aanwezig zijn voor bijvoorbeeld repetities etc.? ...	Dit is goed om te weten; aanvullende informatie over de context en is aanvullend op de speeldagen qua dagen totaal	Vraag zoals gesteld overnemen
22/ Hoeveel tijd was u kwijt met reizen (heen en terug) voor deze productie (repetitie, optreden, opnamedag, foto-shoot)? ☐ Minder dan een half uur, namelijk .. minuten ☐ Minder dan twee uur, namelijk .. minuten ☐ Minder dan vijf uur, namelijk .. uur ☐ Meer dan vijf uur, namelijk .. uur	Dit is goed om te weten en ouders gaven in de opmerkingen aan dat zij dit een belangrijk gegeven en tijdsinvestering vinden waardoor de dagen soms lang zijn voor kinderen	Vraag zoals gesteld overnemen
23/ Heeft uw kind voor deze productie op zaterdag en/of zondag gewerkt? ☐ Nee [door naar vraag 25] ☐ Ja [door naar vraag 26]	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden.	Vraag zoals gesteld overnemen
24/ Hoeveel zaterdagen en zondagen heeft uw kind aan deze productie meegedaan? Dit gaat om alle zaterdagen en/of zondagen waarop hij/zij een repetitie had, een optreden, een opnamedag, of foto-shoot bij elkaar opgeteld .. zaterdagen/zondagen.	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden en is een waardevolle toevoeging en nadere indicatie van vorige vraag.	Vraag zoals gesteld overnemen
25/ Heeft uw kind voor deze productie vóór 9.00 uur 's ochtends gewerkt? ☐ Nee [door naar vraag 27] ☐ Ja [door naar vraag 26]	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden. Kan eventueel weggelaten worden want komt weinig voor dus differentieert weinig.	Kan eventueel weggelaten worden. Alleen gebruiken indien van belang.
26/ Hoeveel ochtenden heeft uw kind aan deze productie meegedaan? Dit gaat om alle ochtenden met een aanvang vóór 9.00u 's ochtends waarop hij/zij een repetitie had, een optreden, een opname, of foto-shoot bij elkaar opgeteld. .... ochtenden.	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden en is een waardevolle toevoeging en nadere indicatie van vorige vraag. Kan eventueel weggelaten (zie hierboven).	Kan eventueel weggelaten worden. Alleen gebruiken indien van belang.

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meetinstrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
27/ Heeft uw kind voor deze productie na 21.00 uur 's avonds gewerkt? ☐ Nee [door naar vraag 29] ☐ Ja [door naar vraag 28]	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden.	Vraag zoals gesteld overnemen
28/ Hoeveel avonden heeft uw kind aan deze productie meegedaan? Dit gaat om alle avonden na 21.00 uur waarop hij/zij een repetitie had, een optreden, een opname, of foto-shoot bij elkaar opgeteld. .... avonden	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden en is een waardevolle toevoeging en nadere indicatie van vorige vraag.	Vraag zoals gesteld overnemen
29/ Heeft uw kind dagen van school gemist omdat hij/zij aan deze productie meedeed? ☐ Nee [door naar vraag 31] ☐ Ja [door naar vraag 30]	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden. Het is van belang dat het kind niet teveel dagen school mist	Vraag zoals gesteld overnemen
30/ Hoeveel dagen heeft uw kind in totaal van school gemist omdat hij/zij aan deze productie meedeed? ..... schooldagen	Dit is goed om te weten en geeft inzicht in de context en omvang van de werkzaamheden en is een waardevolle toevoeging en nadere indicatie van vorige vraag.	Vraag zoals gesteld overnemen
Tijdens de laatste productie: Nu volgt een aantal vragen over hoe het met uw kind ging tijdens de laatste productie waaraan hij/zij heeft meegedaan. Bij "productiedag" denk aan een gewone, gemiddelde, dag die hij/zij tijdens de productie heeft meegemaakt (een repetitiedag, opname, optreden, foto-shoot, stem inspreken).	Instructie om nieuwe vragen aan te kondigen. Enkele ouders hadden moeite met de laatste productie omdat dit maar 1 dag betrof. Het belangrijkste is dat ouder en kind het over dezelfde productie hebben.	Tijdens de productie: Nu volgt een aantal vragen over hoe het met uw kind ging tijdens de productie waar deze vragenlijst over gaat. Bij "productiedag" denk aan...etc."
31/ Bent u tevreden over de begeleiding van uw kind tijdens de productie? ☐ Helemaal niet tevreden ☐ Niet zo tevreden ☐ Neutraal ☐ Een beetje tevreden ☐ Helemaal wel tevreden	Ouders gaven aan na deze vraag een open vraag te willen om aan te geven wat beter zou kunnen. Deze vraag is goed om te weten en hing samen met Kwaliteit van Leven.	Vraag overnemen en daarna toevoegen: Wat was prettig aan de begeleiding en wat zou beter kunnen? .....
32/ Bent u tevreden over de informatie die uw kind en u van tevoren hebben gekregen over het meedoen aan een productie? ☐ Helemaal niet tevreden ☐ Niet zo tevreden ☐ Neutraal ☐ Een beetje tevreden ☐ Helemaal wel tevreden	Hier zou ook een open vraag toegevoegd kunnen worden indien dat van belang is voor de evaluatie	Vraag overnemen en daarna toevoegen: Wat was prettig aan de informatie en wat zou beter kunnen? .....
33/ Hoe voelde uw kind zich aan het einde van de productie dag? ☐ Heel slecht ☐ Slecht ☐ Neutraal ☐ Goed ☐ Heel goed	Dit is goed om te weten. Ouders twijfelen of zij dit goed kunnen inschatten, maar daar lijkt het wel op.	Vraag zoals gesteld overnemen
34/ Voelde uw kind zich de dag ná de productie dag uitgerust? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Dit is goed om te weten en hangt samen met Kwaliteit van Leven. Ouders twijfelen of zij dit goed kunnen inschatten, maar daar lijkt het wel op.	Vraag zoals gesteld overnemen

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meetinstrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
35/ Heeft uw kind last gehad van vervelende reacties vanuit de pers of via social media? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Erg vaak	Dit is goed om te weten en in de gaten te houden.	Vraag zoals gesteld overnemen
36/ Heeft uw kind te maken gehad met moeilijke of belastende werkzaamheden? Bijvoorbeeld werkzaamheden die hij/zij niet snapte of werkzaamheden die lichamelijk zwaar waren, maar ook harde geluiden of emotioneel heftig. Zo ja, om wat voor werkzaamheden ging dat? ☐ Nee ☐ Ja, namelijk	Slechts 5 ouders hebben deze vraag met ja beantwoord en toegelicht. De toelichting verschaftte echter wel informatie over mogelijke belastende omstandigheden	Vraag zoals gesteld overnemen
37/ Welk positief effect heeft het meedoen aan deze productie gehad op uw kind? ...	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende kwalitatieve informatie en inzichten.	Vraag zoals gesteld overnemen
38/ Welk negatief effect heeft het meedoen aan deze productie gehad op uw kind? ...	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende kwalitatieve informatie en inzichten.	Vraag zoals gesteld overnemen
39/ Heeft de productie uw kind opgeleverd wat hij/zij ervan verwacht had? ☐ Ja, namelijk ☐ Nee, namelijk	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende kwalitatieve informatie en inzichten.	Vraag zoals gesteld overnemen

Vragen die nog toegevoegd dienen te worden aan de vragenlijst voor ouders:

- > Hoeveel productiedagen (speeldagen en repetitiedagen) heeft uw kind maximaal in één week (zondag 00:00u tot zaterdag 24:00u) gehad? ... dagen
- > Hoeveel uur heeft uw kind thuis iets voor de producties moeten doen of voorbereiden? ... uur
- > In hoeverre heeft uw kind tijdens de productie tijdsdruk ervaren of zich opgejaagd gevoeld? Geen tijdsdruk Weinig tijdsdruk Veel tijdsdruk, namelijk....
- > Was er een kinderbegeleider aanwezig tijdens de productie? Nee / Ja > Had u het gevoel dat deze kinderbegeleider voldoende kinderen onder zijn/haar hoede had: Teveel kinderen Voldoende kinderen Te weinig kinderen.
- > Meer ruimte voor opmerkingen: bijvoorbeeld ook na vraag 30: heeft u nog opmerkingen over het aantal speeldagen en bijv. weekenddagen?
- > Vindt u dat de regels voor “kunstkinderen” vanuit de overheid het welzijn van uw kind beschermd? Ja, want ..... / Nee, want .....

Tabel 4b: Vragenlijst voor kinderen: van meetinstrument KIDARTS 1.0 naar KIDARTS 2.0

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meet-instrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
1/ Welk codewoord heb je met jouw ouders afgesproken? (...)	Koppeling werkt en is een mogelijkheid, maar wellicht andere koppeling kind-ouders overwegen.	<i>Is een mogelijkheid, maar andere koppeling of vragenlijsten koppelen in 1 kan overwogen worden.</i>
2/ Hoe oud ben je ? Ik ben : 6/7/8/9/10/11/12/13 jaar	Was voor pilot van belang omdat steekproef kinderen 7-12 omdat deze groep andere regels heeft. Leeftijd altijd meenemen want heeft grote invloed.	Vraag zoals gesteld overnemen
3/ Ben je een jongen of een meisje? Ik ben: een Jongen/Meisje	Geen opmerkingen	Vraag zoals gesteld overnemen
Nu volgt een aantal vragen over hoe je je in de afgelopen week hebt gevoeld. Kies de smiley die het best bij jouw antwoord past.	Instructie: overgenomen van KIDSCREEN-10	Vraag zoals gesteld overnemen
4/ Heb je je fit en gezond gevoeld? ☐ Helemaal niet ☐ Bijna niet ☐ Gemiddeld ☐ Nogal ☐ Helemaal wel	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
5/ Heb je je vol energie gevoeld? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
6/ Heb je je verdrietig gevoeld? ☐ Altijd ☐ Redelijk vaak ☐ Soms ☐ Bijna nooit ☐ Nooit	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
7/ Heb je je eenzaam gevoeld? ☐ Altijd ☐ Redelijk vaak ☐ Soms ☐ Bijna nooit ☐ Nooit eenzaam	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
8/ Heb je voldoende tijd voor jezelf gehad? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
9/ Heb je in je vrije tijd de dingen kunnen doen die je wilt doen? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
10/ Hebben je ouders je eerlijk behandeld? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
11/ Heb je plezier gehad met je vrienden? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
12/ Is het goed gegaan op school? ☐ Helemaal niet ☐ Bijna niet ☐ Gemiddeld ☐ Nogal ☐ Helemaal wel	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meet-instrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
13/ Heb je goed kunnen opletten? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
14/ Hoe is je gezondheid in het algemeen? ☐ Slecht ☐ Redelijk ☐ Goed ☐ Erg goed ☐ Heel erg goed	Overgenomen uit KIDSCREEN-10; weglaten betekent dat de Kwaliteit van Leven score niet meer berekend kan worden	Vraag zoals gesteld overnemen
Over je laatste productie. Hieronder volgt een aantal vragen over de laatste productie waaraan je hebt meegedaan.	Instructie om nieuwe vragen aan te kondigen. Enkele ouders hadden moeite met de laatste productie omdat dit maar 1 dag betrof. Het belangrijkste is dat ouder en kind het over dezelfde productie hebben.	“Hieronder volgt een aantal vragen over de productie. Denk hierbij aan de productie die je met jouw ouders hebt afgesproken voor het invullen van de vragenlijst.”
15/ Wat was/is de laatste productie waaraan je hebt meegedaan of waar je nu aan meedoet? ☐ Een film ☐ Een televisieserie/show ☐ Een musical ☐ Een theater/toneel voorstelling ☐ Voice-over (inspreken van stemmen) ☐ Een foto-shoot ☐ Anders, namelijk: ...	Niet altijd hetzelfde ingevuld als ouder. Wel van belang omdat de rest van de vragen over de laatste productie gaan. Advies: deel samen invullen, deel kind, deel ouders.	Vraag laten vervallen en alleen aan ouders stellen. Bij instructie “laatste productie” aangeven dat het om de productie gaat waar kind met ouders over heeft afgesproken de vragenlijst in te vullen. Of als check vragen.
16/ Welke rol had je in deze productie? ☐ Ik had de hoofdrol ☐ Ik had een bijrol ☐ Ik was figurant ☐ Anders, namelijk: ...	Hier wordt niet altijd hetzelfde ingevuld als ouder; kinderen vinden deze vraag lastig om in te vullen. Aanbeveling is om de vraag alleen aan ouders te stellen.	Vraag laten vervallen en alleen aan ouders stellen.
17/ Kon je tijdens de productie bij iemand terecht als je vragen had, wanneer er iets was of wanneer je je niet goed voelde? Bijvoorbeeld bij de kinderbegeleider of de producent? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Wellicht overlap met onderstaande vraag. En de onderstaande vraag heeft een betere samenhang met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
18/ Ben je tevreden over hoe mensen tegen jou deden en jou begeleiden tijdens de productie? ☐ Helemaal niet tevreden ☐ Niet zo tevreden ☐ Neutraal ☐ Een beetje tevreden ☐ Helemaal wel tevreden	Goed om te weten en heeft een samenhang met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
19/ Ben je tevreden over de informatie die je van tevoren hebt gekregen over het meedoen aan de productie? ☐ Helemaal niet tevreden ☐ Niet zo tevreden ☐ Neutraal ☐ Een beetje tevreden ☐ Helemaal wel tevreden	Goed om te weten vanuit kind-perspectief. Soms wordt er alleen informatie aan de ouders gegeven maar het is van belang dat het kind weet waar hij aan deelneemt.	Vraag zoals gesteld overnemen

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meet-instrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
20/ Waarom deed/doe je aan deze productie mee? Ik deed/doe mee, ☐ omdat ik dat leuk vind ☐ omdat ik iets wilde leren ☐ omdat mijn ouders dat wilden ☐ omdat ik daar andere mensen/kinderen tegenkom die hetzelfde leuk vinden als ik ☐ omdat ik er goed in ben ☐ een andere reden namelijk: ... ☐ ik weet niet precies waarom	Goed om te weten; geeft inzicht in motivatie	Vraag zoals gesteld overnemen
Tijdens de laatste productie: Nu volgt een aantal vragen over hoe het met je ging tijdens de laatste productie waaraan je hebt meegedaan. Denk bij "een productiedag" aan een gewone, gemiddelde, dag die je tijdens de productie heeft meegeemaakt. Bijvoorbeeld een repetitiedag, opname, optreden, foto-shoot, stem inspreken.	Instructie om nieuwe vragen aan te kondigen. Enkele ouders hadden moeite met de laatste productie omdat dit maar 1 dag betrof. Het belangrijkste is dat ouder en kind het over dezelfde productie hebben.	Tijdens de productie: Nu volgt een aantal vragen over hoe het met je ging tijdens de productie waar deze vragenlijst over gaat. Denk bij "een productiedag" aan...etc."
21/ Kon je tussendoor goed uitrusten tijdens een productiedag? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Goed om te weten en is er een samenhang met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
22/ Kon je voldoende eten en drinken tijdens een productiedag? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Goed om te weten: dit geeft meer informatie over de context	Vraag zoals gesteld overnemen
23/ Moest je vaak wachten tijdens een productiedag, waardoor je je verveelde? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Goed om te weten en kinderen geven aan dat zij dit het minst leuk vinden aan een productie	Vraag opdelen: Moest je vaak wachten? Heb je je vaak verveeld?
24/ Hoe voelde je je aan het einde van de productiedag? ☐ Heel slecht ☐ Slecht ☐ Neutraal ☐ Goed ☐ Heel goed	Goed om te weten en er is een samenhang gevonden met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
25/ Voelde je je de dag ná een productiedag uitgerust? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Wellicht overlap met vraag 21, maar voegt wel informatie toe.	Vraag zoals gesteld overnemen
26/ Hoe vond je het als iemand tijdens de productiedag tegen je zei, dat je het niet goed deed? ☐ Heel erg vervelend ☐ Erg vervelend ☐ Neutraal ☐ Niet zo vervelend ☐ Helemaal niet vervelend	Geeft een indicatie van weerbaarheid net als onderstaande vraag.	Vraag zoals gesteld overnemen, echter de antwoorden veranderen naar: ☐ Erg vervelend ☐ vervelend ☐ Neutraal ☐ Niet zo vervelend ☐ Helemaal niet vervelend

Vraag in kunstkinderen KIDARTS meet-instrument 1.0	Ervaring binnen pilot	Aanbeveling voor KIDARTS 2.0
27/ Geeft je het (snel) op als het lastig wordt? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Geeft een indicatie van weerbaarheid en er is een samenhang gevonden met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
28/ Ben je tevreden over wat je moest doen tijdens de hele productie? ☐ Helemaal niet tevreden ☐ Niet zo tevreden ☐ Neutraal ☐ Een beetje tevreden ☐ Helemaal wel tevreden	Geeft een indicatie van tevredenheid van het kind over de werkzaamheden.	Vraag zoals gesteld overnemen
29/ Had je weleens pijn, of spierpijn, tijdens een productiedag? ☐ Geen pijn ☐ Beetje pijn, maar ik voelde me verder goed ☐ Best veel pijn, maar ik kon er goed mee omgaan ☐ Veel pijn waardoor ik soms bewegingen niet kon maken ☐ Veel pijn waardoor ik niet mee kon doen	Geeft een indicatie van soms ervaren pijn. Wellicht beter om een vraag te stellen of het kind tijdens de productie wel een iets heeft moeten doen wat hij/zij niet leuk vond of wat pijn deed.	Vraag aanpassen: Hoe vaak had je pijn tijdens een productiedag waardoor je minder goed mee kon doen? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd
30/ Als iemand iets doet wat jij vervelend vindt kun je dat dan tegen hem/haar zeggen? ☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Redelijk vaak ☐ Altijd	Geeft een indicatie van weerbaarheid en er is een samenhang gevonden met Kwaliteit van Leven.	Vraag zoals gesteld overnemen
31/ Wat vond je het minst leuke aan het meedoen aan deze productie? ...	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende kwalitatieve informatie en inzichten.	Vraag zoals gesteld overnemen
32/ Wat vond je het allerleukst aan het meedoen aan deze productie? ...	Dit is goed om te weten; geeft aanvullende kwalitatieve informatie en inzichten.	Vraag zoals gesteld overnemen

Vragen die nog toegevoegd dienen te worden aan de kindvragenlijst:

- > Moest je weleens dingen doen die je vervelend vond: Nooit Bijna nooit Soms Redelijk vaak Altijd > bij laatste 3; wat moest je dan doen?
- > Moest je weleens dingen heel snel doen waardoor het moeilijk werd om het goed te doen? Nooit Bijna nooit Soms Redelijk vaak Altijd

4 Conclusies en aanbevelingen

Dit rapport beschrijft het KIDARTS meetinstrument dat als doel heeft om inzage te geven in het welzijn van kunstkinderen op groepsniveau. Dit instrument is ontworpen met behulp van:

1. Een breed verkennend onderzoek leidend tot een lijst met factoren die van belang zijn voor het welzijn van kunstkinderen;
2. Vanuit deze lijst zijn concept-vragenlijsten (KIDARTS1.0) voor kunstkinderen en hun ouders opgesteld;
3. De conceptvragenlijsten zijn in een pilottest uitgetest onder 61 kinderen en hun ouders;
4. De conceptvragenlijsten zijn aangepast naar het KIDARTS2.0 instrument

Conclusies vanuit de pilottest van KIDARTS1.0:

Vragenlijst uitkomsten:

- > De ervaring met de vragenlijst was over het algemeen positief, echter er waren wel wat opmerkingen voor aanpassingen. Deze aanpassingen zijn terug te vinden in Tabel 4a en 4b en doorgevoerd voor aanpassing van KIDARTS1.0, zoals binnen de pilot gebruikt, naar KIDARTS2.0 zoals deze in de toekomst gebruikt kan worden.
- > In de resultaten van de KIDARTS1.0 wordt steeds het volgende patroon teruggevonden: bij producties die meer dagen kosten zitten kinderen beter in hun vel en de kinderen zijn positiever over de begeleiding, terwijl bij kortere producties, van bijvoorbeeld 1 dag, kinderen slechter in hun vel zitten. Mogelijk staat er op bijvoorbeeld een eendaagse fotoshoot meer druk op de kinderen dan bijvoorbeeld een langlopende musical. Het is in de KIDARTS2.0 van belang om ervaren tijdsdruk mee te nemen en een onderscheid te maken tussen langlopende en kortlopende producties.
- > De gevonden resultaten bij de pilottest zijn vergelijkbaar met de resultaten uit het Regioplan onderzoek uit 2005 waar 13 kunstkinderen, 10 ouders en enkele andere stakeholders geïnterviewd zijn. Zowel bij het Regioplan-onderzoek uit 2005, als bij de huidige pilottest van KIDARTS1.0 werd gevonden, dat ouders vooral positieve effecten op hun kind zien en kinderen het werk vooral als hobby zien. De KIDARTS1.0 vragenlijst geeft daarnaast een beeld over de productiesoorten heen en geeft informatie over hoe ouders en kinderen de productie ervaren hebben. Ouders gaven aan dat de beleidsregels soms averechts werken en zorgen dat er minder tijd is voor bijvoorbeeld groepsbinding en om rustig te eten. Hier kan ook een vraag over toegevoegd worden aan de KIDARTS2.0.
- > Het meetinstrument, zoals deze bij de pilot is gebruikt, geeft vooral een overall beeld van de groep kunstkinderen om een vinger aan de pols te kunnen houden. Bij een hoger aantal deelnemers in de verschillende groepen kan het een beeld geven van de verschillen tussen de diverse soorten producties. Ook geven de resultaten een beeld van de belastende factoren voor kinderen en kunnen de resultaten input geven voor beleid. Bij toekomstige vergelijkingen met de scores zoals in deze rapportage beschreven kan ook een vinger aan de pols gehouden worden of het goed blijft gaan met deze groep kinderen. Bij gebruik door een castingbureau of productie kan geëvalueerd worden hoe het met de deelnemende kunstkinderen gaat en wat beter kan. KIDARTS is minder geschikt om een individueel beeld van een kind te krijgen, omdat privacy en sociaal wenselijkheid dan in het geding komen.

Onderzoek:

- > Sommige verschillen waren net niet significant, mogelijk komt dit doordat de aantallen in de groepen niet groot genoeg waren. Dit zou opgelost kunnen worden door groepen samen te nemen (televisie & film, musical & theater, fotoshoot & voice-overs). Ook zou een volgende keer langer en intensiever geworven kunnen worden, en de inclusiecriteria iets ruimer genomen kunnen worden om toch 100 kinderen te kunnen includeren.
- > Geen enkele van de productiewerkzaamheden betrof voice-over werk. In een toekomstige toepassing van KIDARTS2.0 zou hier extra op geworven kunnen worden.
- > De ervaring met de werving was dat dit moeizaam verliep. Het meest positief verliep de werving via de castingbureaus; hieronder worden aanbevelingen gedaan bij een toekomstige toepassing van KIDARTS2.0. Door de huidige wervingsmethode waarbij een wervingsbrief verspreid werd is ook een grotere kans dat alleen enthousiaste kinderen en ouders via zelfselectie hebben deelgenomen.
- > Daarnaast geven producenten aan dat kunstkinderen lastig te vergelijken zijn met gemiddelde kinderen omdat zij geselecteerd worden op hun bijzondere talenten.

Aanbevelingen toekomstige toepassing KIDARTS meetinstrument

- > De KIDARTS2.0 vragenlijst en de handleiding kan vrij van kosten opgevraagd worden bij TNO Child Health (childhealthsecretary@tno.nl) voor gebruik door het ministerie van SZW, producenten of anderen. Er zijn geen officiële afspraken gemaakt over toekomstig gebruik van KIDARTS2.0 maar het meetinstrument zou in de toekomst gebruikt kunnen worden door het ministerie van SZW, om bijvoorbeeld 2-jaarlijks een vinger aan de pols te houden, of door stakeholders zoals producenten of castingbureaus, om na te gaan hoe het met hun deelnemende kunstkinderen gaat en wat beter kan.
- > Er zal een korte factsheet ontwikkeld worden ten behoeve van terugkoppeling aan deelnemende ouders, kinderbegeleiders, producenten en inspecteurs en ter informatie voor producenten of derden die mogelijk KIDARTS2.0 willen gebruiken voor evaluatie van producties.
- > De KIDARTS1.0 is binnen de pilottest online afgenomen. Dit is een keuze. De vragenlijst zou ook op papier afgenomen kunnen worden. Wanneer het doel het beoordelen en verbeteren van de individuele begeleiding is, kan het instrument ook als interview/vraaggesprek afgenomen kunnen worden door bijvoorbeeld de kinderbegeleider. Tijdens de pilot heeft een kinderbegeleider dit bij twee kinderen uitgeprobeerd. De antwoorden op de open vragen leverden een goed gesprek op en doorvragen leverde waardevolle extra input op. Het lijkt dus ook aan te bevelen het instrument als interview af te nemen. Het is dan wel van belang om toestemming van ouders te krijgen en aan de kinderen te vragen om de vragen eerlijk te beantwoorden.
- > De KIDARTS2.0 hoeft niet in zijn geheel afgenomen te worden en er kan overwogen worden om vragen weg te laten of eigen vragen toe te voegen. Het is wel van belang om alle vragen van de KIDSCREEN10 zoals gesteld over te nemen, als er iets gezegd moet worden over het welzijn van de kinderen.
- > Ten behoeve van de pilot zijn twee e-mails naar ouders verstuurd: één e-mail met een link naar de ouder-vragenlijst en één e-mail met een link naar de kind-vragenlijst. Bij een toekomstige toepassing van het KIDARTS meetinstrument kan overwogen worden om één link of één papieren vragenlijst te laten invullen, waarbij de ouder halverwege de rest van de vragenlijst door het kind laat invullen. Het risico is dat ouders dan meekijken, maar bij de pilottest gold dat ook voor een derde van de kinderen. Daarnaast ontbrak soms één van de twee vragenlijsten waardoor de gegevens niet meegenomen konden worden in de analyse.

- > Bij een evaluatie van een productie kan mogelijk nagegaan worden bij school/de leerkracht hoe het met het kind gaat. The Voice Kids doet dit bijvoorbeeld tijdens de evaluatie. Enkele producenten geven wel aan dat leerkrachten vaak wel druk zijn en het lastig is met hen in contact te komen.
- > In de toekomst zou de KIDARTS opnieuw bij een groter onderzoek onder een steekproef van alle kunstkinderen afgenomen kunnen worden en vergeleken kunnen worden met de resultaten zoals beschreven in deze rapportage. Bij de werving zou er dan een voorkeur zijn om dit via de ontheffingen vanuit de Inspectie SZW te laten verlopen. Als dit niet mogelijk is, zou de werving idealiter weer via castingsbureaus en via sneeuwbal-methode kunnen verlopen. Mogelijk zouden ouders een cadeaubon kunnen krijgen voor het aanleveren van andere ouders. Ook is het dan van belang dat er een extra werving op fotoshoots en voice-over werkzaamheden plaatsvindt. Daarnaast is een langere periode van werving van belang, aangezien ouders aangaven het druk te hebben. Mogelijk is het, gezien de drukke agenda's van ouders, ook goed dat zij minder stappen in het proces doorlopen, binnen de pilot moest er bijvoorbeeld toestemming gevraagd worden, omdat het om een pilotonderzoek ging. Na afsluiting van de online vragenlijsten bleek dat er een besloten Facebook groep is met ongeveer 500 ouders van kunstkinderen. Deze groep zou in de toekomst met behulp van deelnemende ouders ook benaderd kunnen worden.
- > Bij een toekomstig onderzoek van wederom een steekproef van de gehele groep kunstkinderen, of van de kunstkinderen die deelnemen aan een bepaalde productie of bij een bepaald castingbureau, kunnen de resultaten vergeleken worden met de resultaten zoals beschreven in deze rapportage. Er kan dan gekeken worden of de gemiddeldes niet afwijken van de hier gevonden gemiddeldes (plus of min de standaard deviatie). TNO, of een ander onderzoeksbureau, zou kunnen ondersteunen bij de interpretatie van de resultaten.
- > Het is van belang om de KIDARTS aan het eind van de productie af te nemen, aangezien de vragen binnen de KIDSCREEN-10 over de laatste week gaan. Ouders en kinderen geven ook een voorkeur aan om de vragen aan het eind van de productie in te vullen en kunnen dan het beste de ervaringen met de productie overzien. De KIDARTS kan ook na de productie afgenomen worden, echter hierbij dient rekening gehouden te worden met de dip die vaak vlak na het eind van de productie door kinderen vanuit de interviews ervaren werd.
- > Het is voor ouders van belang dat de vragen anoniem worden ingevuld en de producenten geen inzage hebben in hun specifieke antwoorden i.v.m. loyaliteit aan de producent. Daarom dient anonimiteit naar ouders en kinderen toe gegarandeerd te worden. Ook dient het voor ouders duidelijk te zijn wat het doel van de afname van het instrument is.
- > Het is in de KIDARTS2.0 van belang om ervaren tijdsdruk mee te nemen en ouders meer ruimte te geven voor toelichtingen en opmerkingen.
- > Bij een toekomstig gebruik van de KIDARTS2.0 is het van belang een onderscheid te maken in langlopende en kortlopende (1 of 2 dagen) producties. Daarnaast zou overwogen kunnen worden om productiegroepen samen te nemen, om grotere groepen te verkrijgen. We stellen in dat geval de volgende verdeling voor van producties die qua werkzaamheden, Kwaliteit van Leven en evaluatiescores overeenkomsten laten zien:
  - Musicals & theater; sprake van veel repetities, herhaaldelijk optreden voor een grote zaal.
  - Fotoshoots & stemmen inspreken; betreft eenmalige korte opdrachten. Het zou goed zijn om extra op deze soorten producties te werven.

- Film, tv & reclames; geen sprake van repetities, eenmalig scene spelen voor camera die opnieuw opgenomen kan worden. Echter: door diversiteit aan intensiteit en duur, dient binnen deze groep het onderscheid langdurend en kortdurend (1 of 2 dagen) gemaakt te worden.

Overige aanbevelingen:

- > Een van de ouders gaf aan behoefte te hebben aan een kunstkinderen-oudervereniging die de belangen van kunstkinderen behartigt en waar je na kunt gaan wat bijvoorbeeld goede arbeidsvoorwaarden, contracten en salarissen zijn en advies kan geven bij conflicten.
- > Een van de stakeholders gaf als aanbeveling voor het Ministerie SZW om een jaar na verandering van de regels bij producenten en anderen na te gaan wat de ervaringen zijn met de nieuwe regels. Er zijn bijvoorbeeld slechte ervaringen met het uitgaan van de geboortedatum als uitgangspunt voor het afbakenen van het jaar voor speelbeurten.
- > Kinderbegeleiders zelf en ouders wezen op het belang van de aanwezigheid van een ervaren kinderbegeleider die op een niet al te grote groep kinderen staat en alleen in de rol van kinderbegeleider (en dus niet reserve-actrice) aanwezig is, het belang van een goede training voor kinderbegeleiders, dat de kinderbegeleider onafhankelijk moet zijn om de belangen van het kind naar de producent toe te kunnen behartigen.
- > Ouders geven aan dat zij soms niet goed weten hoeveel speelbeurten hun kind dat jaar al opgemaakt heeft en zij gaan ervan uit dat iemand dat registreert, aangezien de ontheffing officieel aangevraagd wordt. De producenten geven aan dat zij ervan uit gaan dat ouders het overzicht hebben van speelbeurten die bij voorgaande producties opgegaan zijn.
- > In het rapport van Regioplan uit 2005 wordt een aanbeveling gedaan voor het maken van een draaiboek met een standaardaanpak of "good practice" hoe het beste om te gaan met kunstkinderen binnen een productie. Het Ministerie van SZW heeft reeds een online toolbox ontwikkeld met handige downloads rondom kunstkinderen: <https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/cultureel-werk-door-kinderen/inhoud/toolkit>.

Ook de vereniging van filmproducenten heeft informatie ontwikkeld voor ouders van kunstkinderen en filmproducenten:

- > <http://www.filmproducenten.nl/over-ons/kind-voor-de-camera.html>
- > http://www.filmproducenten.nl/uploads/FPN_Brochure_-_Uw_kind_voor_de_camera.pdf
- > http://www.filmproducenten.nl/uploads/Protocol_kindbegeleiding_ALV_5_april_2016_1.pdf

5 Dankwoord

KIDARTS2.0 had niet tot stand kunnen komen zonder de input vanuit diverse stakeholders waarvoor wij veel dank verschuldigd zijn aan: de deelnemende kunstkinderen en hun ouders, het Ministerie SZW (met speciale dank aan Marian van Zadelhoff), Inspectie SZW, castingbureaus, kinderbegeleiders (met speciale dank aan Roos Coppelmans), de film-, tv- en theaterproducenten en de overige leden van de klankbordgroep (een kinderbegeleidster, een ouder, 2 inspecteurs, een vertegenwoordig vanuit het ministerie OCW en de vertegenwoordigers vanuit de producentenverenigingen VVTP, FPN en OTP).

Meer informatie en/of opvragen KIDARTS2.0 instrument:

Childhealthsecretary@tno.nl of Sylvia.vanderPal@tno.nl

6 Lijst met referenties en footnotes

1. United Nations (1989) *United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC)*, Geneva: United Nations. Nederlandse vertaling Kinderrechtenverdrag: www.kinderrechten.nl.
2. Email-wisseling met M. de Jong, inspectie SZW, 16 maart 2016.
3. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Beleidsregel inzake Ontheffing Verbod van Kinderarbeid 2016 (Geldend van 01-04-2016 t/m heden) <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037569/2016-04-01>, met toelichting gepubliceerd in de Staatscourant: Jaargang 2016, Nr. 3258, op 25 januari 2016: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-3258.html>.
4. Anderson, L.M. (2011) Myself or someone like me: A review of the literature on the psychological well-being of child actors. *Medical Problems of Performing Artists*, 26 (3), pp. 146-149.
5. Blanken, M., & Van Haasteren, M. (2015). *Help ! mijn kind wil beroemd worden*. Amsterdam, Nederland: Internationaal theatre & film books.
6. Hawes, J. (2012). *Children in theatre* (2e ed.). London, England: Oberon books.
7. De Bont, D. (april 2014) "Kinderen werken in het theater" afstudeerscriptie opleiding productie podiumkunsten.
8. Tap, R., Van der Wel, J.J. & Renooy, P.H (2005) *Kinderarbeid in Nederland 2005*. Amsterdam, Regioplan.
9. Ravens-Sieberer, U., Erhart, M., Rajmil, L. et al. (2010) Reliability, construct and criterion validity of the KIDSCREEN-10 score: a short measure for children and adolescents' well-being and health-related quality of life. *Qual Life Res* 19: 1487. doi:10.1007/s11136-010-9706-5
10. Ravens-Sieberer, U. (2006) *The Kidscreen Questionnaires. Quality of life questionnaires for children and adolescents. Handbook*. The Kidscreen Group Europe. Lengerich, Germany. Pabst Science Publishers.
11. Gucciardi DF, Jackson B, Hanton S, Reid M (2015). motivational correlates of mentally tough behaviours in tennis. *J Sci Med Sport*, 18: 67–71.
12. Vink, R., van der Pal, S., Eekhout, I., Pannebakker, F. (TNO) & Mulder, T. (Augeo JongerenTaskforce). Ik heb al veel meegemaakt; Ingrijpende jeugdervaringen (ACE) bij leerlingen in groep 7/8 van het regulier basisonderwijs. TNO rapport CH 2016 R11157 | 060.19466.

Bijlage A Lijst met factoren

Weerbaarheid

- Kenmerken van het kind: persoonlijkheid & achtergrond (wordt vaak ook gescreend op stabiele situatie bij auditie)
  - karakter, zelfbeeld
  - kalenderleeftijd en mentale/emotionele ontwikkelingsleeftijd
  - thuissituatie: ouders/gezin, opvoeding etc.
  - schoolsituatie
- Weerbaar zijn: omgaan met externe factoren
  - bewondering
  - speciale/extra aandacht
  - feedback en kritiek
  - pesten school/leeftijdsgenoten/set
  - jaloezie en eerlijkheid
  - ervaring (en nazorg) na afloop productie
  - spelen van een rol en vorming eigen zelfbeeld
  - reacties op (social) media
  - werkdruk
  - afwijzing na audities of langere tijd geen rol aangeboden krijgen
- (Prestatie-)motivatie
  - beleving
  - uitvoering van hobby
  - ontmoeten/vrienden maken met gelijkgezinden/gelijkgestemden
  - verwachtingen
  - eisen stellen aan zichzelf
  - serieus nemen of enthousiasme

Combinatie werken in een productie en het dagelijks leven

- School
  - prestaties
  - doublures
  - concentratie
  - afwezigheid van school
  - perceptie dat productie belangrijker is dan school
  - omgaan met huiswerk
- Gezin
  - relatie met ouder(s) en met broertje(s)/zusje(s)
  - interactie ouder(s) – kind
  - investering ouder(s)
  - omgang met naaste familie: familiefeestjes
  - contact houden met gewone dagelijkse zaken en leven
- Omgang met vrienden
  - vrienden en leeftijdsgenoten thuis en vrienden op de set

Werkomstandigheden

- Werkomstandigheden
  - lichamelijk
    - veiligheid, hoogte, kostuums, snelheid, hard geluid (ARBO)
    - fysiek inspannend
    - klimaat (warm/koud)
    - frequentie en duur productie
  - geestelijk
    - mentaal moeilijk of makkelijk
    - spannend, (faal)angstig
    - emotioneel indrukwekkend, passend bij de leeftijd
    - aantal andere kinderen op de set
    - interactie crew – kind
    - voorbereidingstijd
    - eigen inspraak: kan nee zeggen, of het tegen kinderbegeleider te zeggen als iets niet prettig gaat
  - voldoende gezond eten en drinken
  - overnachten tijdens een productie / slaaphygiëne
  - voldoende rustmomenten (aantal keer per week / uur per dag)
    - tijdens de productie
    - thuis
  - wachttijden
  - reistijd
  - voldoende aandacht voor huiswerk, maar ook plezier
- Kind-specifieke begeleiding
  - begeleiding op het ontwikkelingsniveau van het kind
  - voldoende ruimte voor eigen inspraak kind en/of ouders (autonomie en aanspreekpunt voor eventuele bijsturing): belangenbehartiging kind en/of ouders
  - vast gezicht; voldoende werkervaring; alleen rol als kinderbegeleider en geen andere rol binnen productie
  - tussentijdse evaluatie: bespreken met kind en ouders hoe het gaat:
    - lichamelijke belasting
    - welbevinden/mentale belasting
    - verwachtingsmanagement kind en ouders

Bijlage B Bestaande richtlijnen en aanbevelingen

Bij het opstellen van de vragenlijst zijn als input gebruikt:

- > Interviews met kunstkinderen en hun ouders
  - Een deel van de vragen (gebaseerd op lijst met factoren) die gesteld zijn in het interview zijn overgenomen in de vragenlijst
  - Uit de interviews met de kinderen bleek dat dat de KIDSCREEN-vragenlijst goed in te vullen is door zowel de kinderen van 8-12 jaar, als hun ouders. Alleen de onderwerpen 'geldzaken' en 'kon je voldoende rennen' waren lastig. Op deze basis, en om de lengte van de vragenlijst te beperken, is ervoor gekozen de KIDSCREEN10 te gebruiken waar deze items niet in voorkomen.
  - Er dienen items toegevoegd te worden vanuit de factorenlijst rond de 3 categorieën: weerbaarheid, combineren en werkomstandigheden.
- > De vragen die reeds aan kinderen gesteld zijn binnen de bestaande evaluaties tijdens de producties van Billy Elliot en The Voice zullen ook als input gebruikt worden.
- > Topsportkinderen zijn niet meegenomen in de literatuursearch omdat de, met name fysieke, belasting wezenlijk verschilt van die van kunstkinderen. Bij het zoeken naar items rondom bijvoorbeeld weerbaarheid is wel gekeken naar meetinstrumenten die bij sportkinderen gebruikt zijn [11]. Er is gekeken in hoeverre deze items gebruikt kunnen worden en vertaald kunnen worden naar de situatie van kunstkinderen.
- > Daarnaast is gekeken of er aangesloten kon worden bij de online tool PAHM van CO-DARTS; een monitor om de fysieke en mentale klachten van dansstudenten in kaart te brengen.
- > Gezien de diversiteit aan werkzaamheden en belasting is het van belang om naar de verschillen tussen de diverse soorten producties te kijken. Langdurig meespelen in een grote musical is anders dan deelname aan fotoshoots of stemmen inspreken.

De volgende methode is gehanteerd voor het pilottesten van de concept-vragenlijsten:

- > Er is een vragenlijst voor ouders (Tabel 4a), en een voor kinderen (Tabel 4b), opgesteld vanuit de lijst met factoren en bovenstaande overwegingen. Deze vragenlijst is een aantal maal voorgelegd aan de stakeholder binnen de klankbordgroep.
- > Een powerberekening laat zien dat het benodigde aantal kinderen in de steekproef minimaal 44 kinderen moet zijn om op de kwaliteit van leven score een vermindering van 5 te detecteren bij een toekomstige steekproefmeting (90% power, eenzijdig getoetst met een standaard deviatie van 10).
- > Om na te kunnen gaan of de verdeling over producties vergelijkbaar is met de werkelijkheid is de Inspectie SZW gevraagd om een anonieme lijst met de aanmeldingen voor ontheffingen van het afgelopen jaar. Het is hierbij lastig om dit secuur te berekenen aangezien kinderen meerdere malen zijn aangemeld voor diverse optredens en diverse producties in dat jaar.
- > Er is een wervingsbrief (zie Bijlage C) en brief met meer informatie en een toestemmingsbrief opgesteld. De wervingsbrief werd via diverse kanalen rondgestuurd naar kinderen en ouders. Kinderen en ouders werden gevraagd hun interesse door te geven door een email te sturen naar kunstkinderen@tno.nl. Daarna ontvingen de ouders de brief met meer informatie en het toestemmingsformulier en werden gevraagd het toestemmingsformulier ondertekend naar het emailadres terug te sturen. Als het lastig was om te printen en een foto te maken, konden ouders ook hun akkoord en de eerste informatie (leeftijd, duur productie en hoe zij geïnformeerd waren over het onderzoek) direct e-mailen. Daarna ontvingen ouders één e-mail met een

link naar de vragenlijst voor ouders en één email met een link naar de vragenlijst voor kinderen. Na het invullen van beide vragenlijsten ontvingen ouders per email een digitale cadeaubon van 10 euro.

Ervaringen met de werving van kunstkinderen en ouders voor de pilottest:

Oorspronkelijk zou de werving via de klankbordgroep lopen, en met name via de producentenverenigingen. De werving van ouders en kinderen is uiteindelijk niet via de producentenverenigingen is gelopen omdat zij niet achter de ontwikkelde vragenlijsten stonden omdat deze 1) teveel op meta-niveau uitgezet zijn binnen de hele groep zonder voor- en nameting waardoor het lastig te zeggen is of een verschil met andere kinderen door de productie of door iets anders komt en 2) teveel persoonlijke vragen bevatten en gevreesd werd voor de privacy van de kinderen. De reden voor een eenmalige steekproefmeting was het verzoek van het ministerie van SZW om iets te zeggen over de groep kunstkinderen, omdat grote aantallen nodig om iets te kunnen zeggen en juist om de privacy van de kinderen te kunnen garanderen. Een nadeel van werving via producenten zou mogelijk ook kunnen zijn dat ouders vaker sociaal wenselijke antwoorden geven omdat ze mogelijk kunnen denken dat de producent hun antwoorden kan inzien. Daarnaast bestaat er een groter risico op selectie van kinderen waarmee het goed gaat.

Vooraf is de bij de inspectie SZW een bestand opgevraagd met alle ontheffingen van het voorgaande jaar zodat gestuurd kon worden op een gelijke verdeling over de diverse soorten producties. Doordat de werving niet via de producenten ging, kon er ook niet gestuurd worden op meer of minder werving van kinderen binnen bepaalde productiesoorten.

De werving heeft uiteindelijk plaatsgevonden op de volgende wijze:

- > Via castingbureaus: die of 1) hun hele bestand de wervingsbrief (Bijlage C) verstuurd hebben en aangaven welke doelgroep (7-12 jarigen) van belang was, of 2) gericht enkele ouders de wervingsbrief verstuurd hebben. Dit leverde een groot aantal kinderen op als castingbureaus hun hele bestand de brief stuurde.
- > Via de inspectie SZW die de wervingsbrief uitgedeeld heeft tijdens inspecties. Dit bleek echter lastig. Omdat er in de pilotperiode weinig kunstkinderen-inspecties hebben plaatsgevonden zijn er slechts enkele brieven op deze wijze uitgedeeld. Slechts enkele ouders hebben aangegeven op het toestemmingsformulier dat zij over het onderzoek gehoord hadden via de inspectie.
- > Via de sneeuwbal-methode: deelnemende ouders werden gevraagd of zij andere ouders kenden die mee konden doen en om de informatie aan hen door te sturen. Slecht enkele ouders gaven op het toestemmingsformulier dat zij over het onderzoek gehoord hadden via andere ouders.
- > Via bestaande contacten van de overige leden binnen de klankbordgroep en een kinderbegeleider met veel bestaande contacten. Op deze manier hebben enkele producenten de vragenlijst ook verspreid onder kinderen en ouders. Dit werkte goed voor een laatste stimulans, het blijkt dat bestaande contacten en werving via de producenten voor ouders een goede stimulans is om mee te doen.

Wat opviel bij de werving is dat een groot deel van de aangemelde ouders niet meer gereageerd hebben nadat zij meer informatie en de toestemmingsbrief ontvangen hebben. In totaal hebben namelijk 127 kunstkinderen en hun ouders een email gestuurd met hun interesse voor deelname aan het onderzoek. Na het versturen van meer informatie en het toestemmingsformulier gaven 15 ouders aan dat hun kind te oud was, niet recent nog had deelgenomen aan een productie of dat zij niet meer wensten deel te nemen. Een reden die werd aangegeven

door de ouders die na herinneringen aangaven niet meer mee te willen doen gaven aan zij dat het inmiddels druk hadden. Ook hoorde we van ouders terug dat hun kind toch niet binnen de doelgroep viel en te oud was of in de laatste maanden niet deelgenomen had aan een productie en een ouder gaf aan niet meer deel te willen nemen omdat de productie nog liep en zij geheimhouding hebben. Uiteindelijk hebben 63 kinderen en 66 ouders de vragenlijst ingevuld maar omdat 2 ouders en 5 kinderen de vragenlijst niet ingevuld hebben, zijn uiteindelijk de gegevens van 61 ouder-kind paren meegenomen. Van 44 aangemelde ouders/kinderen is niets meer vernomen (127 minus 15 minus 68). Via een van de ouders hoorden we dat andere ouders hadden aangegeven toch niet helemaal zeker te zijn wat er met de antwoorden zou gebeuren en dat zij de carrière van hun kind niet wilden schaden. Mogelijk hebben deze kinderen/ouders in de informatie ook gezien dat zij niet binnen de steekproef vielen, omdat ze te oud waren of recent niet hadden deelgenomen aan een productie, maar ons dit niet laten weten.

Data analyses van pilot resultaten: De antwoorden op de vragenlijsten zijn geëxporteerd naar SPSS 23.0. De bestanden van een kind en zijn ouders zijn gekoppeld en de gegevens zijn alleen meegenomen als de vragenlijst door zowel de ouder(s) als het kind zijn ingevuld. Er is gekeken hoe vaak bepaalde antwoorden gegeven zijn. Er is steeds een opsplitsing naar productiesoort gemaakt en de verschillen over productiesoorten zijn vergeleken met eenzijdige variantie analyses (ANOVA). Ook is gekeken wat de kwaliteit van leven van de kinderen was en hoe dit samenhang met de antwoorden op de vragen met behulp van correlaties. De vragen over de ervaring met de vragenlijst, open opmerkingen, de manier van beantwoorden van de vragen en betrouwbaarheid van de KIDSCREEN-10 zijn gebruikt om aanbevelingen te doen over het aanpassen van de vragenlijst. De verschillen tussen de kwaliteit van leven scores en antwoorden van de kinderen en hun ouders zijn berekend met gepaarde t-testen. De betrouwbaarheid van de KIDSCREEN10 is berekend met een Chronbach's alpha. Een p-waarde van onder de 0,05 is gehanteerd om significante verschillen of samenhang te onderscheiden.

Bijlage C Wervingsbrief pilottest

Ben jij (ouder van) een 'kunstkind': een musicalster, filmacteur, tv-ster, fotomodel? Dan vragen wij jouw hulp!

Onderzoek naar de belastbaarheid van kunstkinderen

Vul onze online vragenlijst in en krijg

€ 10

TNO ontwikkelt op dit moment een vragenlijst voor 'kunstkinderen' die als 'thermometer' gebruikt kan worden om te zien hoe het gaat met de groep kinderen in de leeftijd van 7-12 jaar die in allerlei producties werken én voor wie de producent een ontheffing nodig had door de beleidsregel "ontheffing van het verbod op kinderarbeid" (BOVK).

Eigenlijk mogen kinderen niet werken, dat wordt namelijk gezien als kinderarbeid. Producenten van films, tv-programma's, musicals enzovoorts hebben echter wel kinderen nodig voor hun producties. Producenten kunnen in dat geval bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een ontheffing aanvragen, zodat kinderen toch een bepaald aantal dagen mee kunnen spelen. Op 1 april dit jaar is de nieuwe BOVK beleidsregel ingegaan. Kinderen tot 13 jaar mogen nu 24 dagen per jaar meespelen in een productie. Het is dan wel belangrijk dat de kinderen goed begeleid worden en er niet teveel van ze gevraagd wordt. In opdracht van het ministerie doet TNO onderzoek naar een goede manier om in de gaten te houden hoe het met 'kunstkinderen' gaat.

Ben jij (ouder van) een 'kunstkind' tussen 7 en 12 jaar? Heb je in juli, augustus of september 2016 meegewerkt aan een productie? Dan vragen wij jouw hulp 😊!

Wij zijn op zoek naar ca. 100 'kunstkinderen' en hun ouders die ANONIEM onze online vragenlijst willen testen. Is het moeilijk of juist makkelijk om de vragen te beantwoorden? Is de vragenlijst te lang of juist te kort? Dat willen we graag van jou horen! Als dank voor het invullen van de online vragenlijst krijg je een cadeaubon van 10 euro (per gezin).

Hoe kun je je aanmelden?

Door een email te sturen naar: kunstkinderen@tno.nl.

Ook voor eventuele vragen kun je e-mailen naar: kunstkinderen@tno.nl

Na aanmelding ontvang je meer informatie en de links naar de 2 vragenlijsten op het internet (kind en ouders krijgen beiden een aparte link naar een korte online vragenlijst).

Er kunnen maximaal ongeveer 100 kinderen en ouders meedoen.